Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 241 (6217) | 17 кастрычніка 1938 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

У дапамогу прапагандысту. Да XX-годдзя Ленінска-Сталінскага комсамола.

З парашутным дэсантам. Расказ майстра парашутнага спорту капітана Палежаева.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:

А. І. Бершоў. — З чым мы сустракаем выбары.

На сходзе партактыва Кагановіцкага гаррайкома.

Партыйныя актывісты вылучаны прапагандыстамі.

АРТЫКУЛЫ:

А. Маслоўскі. — Н. Г. Памялоўскі.

Ф. Кабернік.—Наладзіць проціпажарную ахову.

І. К. Чэрняк, Е. Д. Катляроў. — Самураі атрымалі па заслугах. Пісьмо ўдзельнікаў баёў у раёне возера Хасан — былых рабочых гомельскага шклозавода імя Сталіна.

С. Казначэеў. — Злачынствы ў швейнай арцелі.

І. Г. Нісневіч.—Канцэрты Бадрыдзе ў Менску.

Палітрук **Л. Каваленка.** — Першыя дні вучобы маладых байцоў.

Н. Бронь. — Калгасны гарадок.

Авалодаем ваеннымі ведамі.

Выпуск маладых пілотаў.

Ал. Радзюк.—То не сокал раным рана... (Верш).

ЗА РУБЯЖОМ:

Адпор агентам рэакцыі, якія прабуюць раскалоць народны фронт.

Разброд сярод палітычных партый Чэхаславакіі.

Рашэнне аб выхадзе чэшскай соцыял-дэмакратычнай партыі з Другога Інтэрнацыянала.

Англійская пазыка Чэхаславакіі.

Германія дабіваеццаператварэння Чэхаславакіі ў сваю поўкалонію.

На франтах у Іспаніі.

Працэс трацкісцка-фашысцкай банды.

Становішча ў Палестыне.

Японскі дэсант у раёне Баоань.

СЦЯГВАННЮ ХУТАРОЎ БОЛЬШЭВІЦКУЮ ЎВАГУ

Жыццё калгаснай вёскі з кожным годам робіцца ўсё больш радасным, заможным і культурным. Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэволюцыя, калгасны лад назаўсёды вызвалілі працоўнае сялянства ад эксплаатацыі, жабрацтва. У сельскагаспадарчых арцелях яно знайшло сабе шчасце і з'яўляецца паўнапраўным гаспадаром свайго лёсу. Разам з усім совецкім народам калгаснае сялянства будуе комунізм.

Карэнным чынам змяніўся твар вёскі. У студзені 1934 года на XVII з'ездзе ВКП(б) наш вялікі правадыр таварыш Сталін гаварыў: «Старая вёска з яе царквой на самым відным месцы, з яе лепшымі дамамі ўрадніка, папа, кулака на першым плане, з яе поўразваленымі хатамі сялян на заднім плане — пачынае знікаць. На яе месца выступае новая вёска з яе грамадска-гаспадарчымі пабудовамі, з яе клубамі, радыё, кіно, школамі, бібліятэкамі, яслямі, з яе трактарамі, камбайнамі, малатарнямі, аўтамабілямі...»

Гэтыя словы сказаны таварышам Сталіным амаль пяць год таму назад. За гэты час калгасная вёска пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна атрымала новыя сусветна-гістарычнага значэння перамогі, якімі па праву ганарыцца ўся наша радзіма.

Калгасны лад ліквідаваў раздробленыя, вузкія палоскі, вякамі аблітыя кроўю і потам працоўнага сялянства. Іх замянілі шырокія масівы квітнеючых калгасных палёў. Ліквідавана хутарская форма землекарыстання, якая старанна насаджалася раней царскім міністрам Сталыпіным, а потым нацыянал-фашысцкімі і трацкісцка-бухарынскімі бандытамі, якія арудвалі ў зямельных органах і марылі аб аднаўленні ўлады памешчыкаў і капіталістаў.

Стаўка заклятых ворагаў народа на насаджэнне хутароў, на стварэнне сабе моцнай кулацкай базы на вёсцы, на развал калгасаў — гэтая стаўка біта, як і разгромлены ўсе іх крывавыя планы супроць совецкага народа, супроць нашай шчаслівай радзімы.

Няспынна клапоцячыся аб калгасным сялянстве, аб яго шчасці і далейшым росквіце, большэвіцкая партыя і совецкая ўлада зараз праводзяць работу па сцягванню хутарскіх сядзіб калгаснікаў у калгасныя цэнтры. Для гэтай мэты дзяржава адпускае вялікія сродкі. Калгаснікі, якія павінны перасяляцца з хутароў, атрымліваюць доўгатэрміновы крэдыт у суме 15 мільёнаў рублёў. Апрача таго, 1,5 мільёна доўгатэрміновага крэдыту адпушчана калгасам для ўпарадкавання новаарганізаваных калгасных вёсак.

Велізарнейшае гаспадарча-палітычнае значэнне работы па сцягванню хутароў агульнавядома. Хутарская форма сядзібы робіць адмоўны ўплыў на прадукцыйнасць працы калгаснікаў, яна перашкаджае росту іх заможнасці і культурнасці. Прыходзіцца ісці на работу за многа кілометраў. Можна прывесці дзесяткі фактаў, калі адразу-ж пасля перасялення ў калгасны цэнтр рэзка павялічвалася выпрацоўка працадзён калгаснікамі. З прычыны далёкай адлегласці ад цэнтра, калгаснікі, якія пражываюць на хутарах, часта пазбаўлены магчымасці своечасова наведваць калгасныя сходы, карыстацца клубамі, сустракаюць цяжкасці пры пасылцы дзяцей у школу і т. д. Мерапрыемствы партыі і ўрада па сцягванню хутарскіх сядзіб сустрэлі самае гарачае падтрыманне і адабрэнне ўсіх калгаснікаў.

Гэта, зразумела, не азначае, што сцягванне хутароў можа быць ажыццёўлена ў парадку самацёку. Наадварот, патрабуецца самая ўпартая работа, канкрэтнае, штодзённае большэвіцкае кіраўніцтва.

Аднак некаторыя партыйныя і совецкія арганізацыі і зямельныя органы рэспублікі недаацанілі ўсёй палітычнай важнасці гэтай работы, ухіліліся ад яе, і ў выніку—рэспубліка нецярпіма адстае па выкананню плана сцягвання хутароў.

У Рагачоўскім раёне, дзе павінна быць сцягнута ў калгасныя цэнтры 315 хутарскіх сядзіб, перавезена толькі 64. У Старадарожскім раёне, пры плане 250 двароў перавезена толькі 11.

Такое-ж нецярпімае становішча ў Нараўлянскім, Хойніцкім, Крупскім і Гарадоцкім раёнах. Больш за ўсіх зрывае работу па сцягванню хутароў Магілеўская вобласць, дзе план выканан толькі на 36 процантаў.

Адпушчаныя дзяржавай сродкі выкарыстоўваюцца больш чым нездавальняюча. Бескантрольнасць у некаторых месцах даводзіць да таго, што сродкі скарыстоўваюцца не па назначэнню, і нават допускаюцца злоўжыванні. Напрыклад, старшыня калгаса «Горы», Ушацкага раёна, Брук атрымаў 300 рублёў на перавозку свайго «хутара», які знаходзіцца ў цэнтры калгаса. Старшыні калгасаў «Чырвоны бор» і «1-е жніўня», Любаньскага раёна, «перасяляюць» сваіх родзічаў, сядзібы якіх знаходзяцца зусім не на хутарах. Такія і ім падобныя факты наглядаюцца і ў Чырвонаслабодскім, Расонскім, Менскім і ў некаторых іншых раёнах.

Карыстаючыся палітычнай бесклапотнасцю асобных партыйных арганізацый, контррэволюцыйныя элементы праводзяць варожую работу, накіраваную на зрыў мерапрыемстваў партыі па сцягванню хутароў. У Мсціслаўскім раёне 40 калгасных двароў, атрымаўшых крэдыты для перавозкі хутароў у калгасны цэнтр, пачалі будаваць новыя памяшканні тут-жа, на хутары. Відавочна тут не абышлося без варожай рукі. Але як-жа ўсё гэта магло аказацца незаўважаным райкомам і райвыканкомам? Якая цана прыгожым прамовам мсціслаўскіх кіраўнікоў аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва, калі ў раёне па сутнасці пачалі будаваць новыя хутары. Няма чаго і даказваць, што падобная практыка павінна быць асуджана, як практыка варожая, накіраваная на падрыў калгаснага ладу.

Пара ўсім нашым партыйным і совецкім арганізацыям і зямельным работнікам па-большэвіцку ажыццявіць указанні партыі і ўрада па сцягванню хутароў. План гэтага года павінен быць выканан у самы бліжэйшы час. Дапушчаныя памылкі павінны быць выпраўлены да канца. Спробы варожых элементаў сарваць работу па сцягванню хутароў павінны быць бязлітасна падаўлены.

Работы многа, і яна можа быць выканана толькі пры наяўнасці сур'ёзна прадуманага плана, выкананне якога павінна правярацца штодзень. Разам з поўным выкананнем плана перавозкі, трэба як можна хутчэй ліквідаваць разрыў паміж перавозкай будынкаў, іх зборкай і засяленнем. Да пачатку гэтага месяца было 6.000 калгаснікаў, будынкі якіх перавезены з хутароў, але не складзены, не заселены. Недапушчальны разрыў!

Асабліва цяпер вельмі важна навесці большэвіцкі парадак у будаўнічых брыгадах. У многіх калгасах яны па сутнасці не складзены, існуюць толькі фармальна. Праца ў брыгадах не арганізавана, дапускаюцца скажэнні ў сістэме аплаты. Ёсць выпадкі, калі налічаюцца працадні за будаўніцтва і тым калгаснікам, будынкі якіх перавозяцца. На зборку аднаго будынка выдаткоўваюць 200—300 працадзён, што прыводзіць да разбазарвання працадзён і іх абясцэньвання. Слаба разгорнута загатоўка і вывазка будаўнічых матэрыялаў, адсутнічае належны кантроль за іх скарыстаннем.

Перавозкай будынкаў у калгасны цэнтр справа не канчаецца. Новыя калгасныя вёскі павінны быць добра ўпарадкаванымі. Лазні, калодзежы, зялёныя насаджэнні — усё гэта пытанні, якія жыва закранаюць кожнага калгасніка. На гэту мэту дзяржавай адпушчаны доўгатэрміновыя крэдыты. Апрача таго можна і трэба скарыстаць сродкі саміх калгаснікаў. Марудлівасць, што дапускаюць многія раённыя арганізацыі, нецярпіма. Тым больш нецярпім той факт, што Наркамзем БССР і многія раённыя земаддзелы нават не маюць планаў упарадкавання новых калгасных вёсак.

Дораг цяпер кожны дзень. Набліжаецца зіма. Да пачатку халадоў работу па сцягванню хутароў трэба закончыць поўнасцю і высокаякасна, каб калгаснікі, якія перасяляюцца з хутароў, жылі ў цёплых, светлых, утульных кватэрах. Гэта важнейшая задача ўсіх партыйных і совецкіх арганізацый, усіх зямельных органаў рэспублікі.

НА ПАСЯДЖЭННІ ПЛЕНУМА МЕНГОРСОВЕТА

Учора ў клубе імя Сталіна адбылося пасяджэнне пленума Менскага гарадскога совета. Было разгледжана пытанне аб прадстаячым усесаюзным перапісе насельніцтва.

З дакладам выступіў намеснік начальніка Упраўлення народнагаспадарчага ўчоту БССР тав. Шындлер. Дакладчык спыніўся на задачах, якія стаяць перад партыйнымі, совецкімі і профсаюзнымі арганізацыямі, у сувязі з прадстаячым перапісам насельніцтва. Да гэтага часу ў г. Менску вельмі слаба разгорнута палітычная агітацыя сярод насельніцтва аб значэнні ўсесаюзнага перапісу.

Агітатары, якія працавалі ў часе кампаніі па выбарах у Вярхоўныя Советы СССР і БССР, не пачалі праводзіць работу вакол гэтага важнейшага мерапрыемства.

Дэпутаты і нават самі старшыні дэпутацкіх груп слаба дапамагаюць горсовету ў падрыхтоўцы да перапісу.

Пленум горсовета прыняў пастанову, у якой намечаны канкрэтныя мерапрыемствы па забеспячэнню ўзорнага правядзення ўсесаюзнага перапісу насельніцтва 1939 года.

АДПОР АГЕНТАМ РЭАКЦЫІ

ПАРЫЖ, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Рэзалюцыя кіраўніцтва партыі радыкал-соцыялістаў, якая абвясціла нібы «комуністы самаўхіліліся» з народнага фронта, прадаўжае прыцягваць да сябе ўвагу грамадскай думкі.

Апублікаваны ўчора маніфест Лігі праў чалавека асуджае мюнхенскую капітуляцыю і тым самым наносіць удар спробе правых элементаў радыкал-соцыялісцкай партыі нанесці шкоду адзінству народнага фронта.

Арганізацыі народнага фронта Парыжскага раёна патрабуюць вернасці народнаму фронту і выканання яго праграмы.

Соцыялістычная партыя яшчэ не заняла пэўнай пазіцыі ў адносінах манёўра кіраўніцтва радыкалаў.

Патрэбна адзначыць, што правыя, фашысцкія колы Францыі прадаўжаюць выступаць з патрабаваннямі роспуску палаты дэпутатаў і назначэння новых выбараў. Старшыня саюза былых удзельнікаў вайны дайшоў да таго, што патрабаваў самаўстаранення французскага парламента на тэрмін да 1940 года (г. зн. да чарговых парламенцкіх выбараў) і стварэння на гэты тэрмін пад старшынствам Даладз'е так званага «ўрада грамадскага ратунку».

За роспуск палаты і назначэнне новых выбараў выступае орган радыкалаў «Эр нувель».

РАЗБРОД СЯРОД ПАЛІТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). 14 кастрычніка адбыліся расшыраныя пасяджэнні кіруючых органаў двух буйнейшых партый Чэхаславакіі — чэшскіх соцыялістаў (якая доўгія годы праводзіла палітыку Масарыка—Бенеша) і чэшскіх соцыял-дэмакратаў. Рашэнні, прынятыя на гэтых пасяджэннях, поўнасцю ілюструюць разброд, які пануе ў кіраўніцтве буйнейшых дэмакратычных партый кааліцыі, іх бездапаможнасць у барацьбе супроць наступлення рэакцыі.

Цэнтральны камітэт чэшскіх соцыялістаў абышоў галоўныя пытанні ўнутранай палітыкі — задачу барацьбы за захаванне дэмакратычнага ладу і самастойнасць замежнай і ўнутранай палітыкі Чэхаславацкай рэспублікі, зрабіўшы ўпор на неабходнасць «перанесці цэнтр цяжару з палітычных на эканамічныя праблемы».

У прынятым на пасяджэнні звароце да народа глуха гаворыцца аб неабходнасці «аб'яднання ўсіх сіл нацыі», спынення міжпартыйнай барацьбы і скарачэння ліку партый. Па пытаннях замежнай палітыкі зварот заяўляе аб новай арыентацыі партыі.

Зварот партыі чэшскіх соцыялістаў лішні раз паказвае, што кіраўнікі гэтай партыі прыстасоўваюцца да рэакцыйнага курса, узятага буржуазна-памешчыцкімі партыямі.

На нарадзе кіраўніцтва чэшскай соцыял-дэмакратыі па дакладах былых міністраў Бехіне, Дэрэра і Немца аб выніках палітычных падзей апошніх тыдняў, кіраўніцтва чэшскіх соцыял-дэмакратаў вынесла смехатворную рэзалюцыю: «Прыняць усе даклады да ведама». Такім чынам, кіраўніцтва чэшскай соцыял-дэмакратыі фактычна нічога не сказала партыі аб яе бліжэйшых задачах, аб лініі паводзін ва ўмовах наступлення рэакцыі на дэмакратычныя свабоды.

Славацкая арганізацыя чэшскіх католікаў вынесла рашэнне аб самароспуску і аб зліцці з клерыкальнай славацкай партыяй (аўтанамістаў). Цэнтральны орган чэшскіх католікаў «Лідове лісты» з дня на дзень прапагандуе неабходнасць капітуляцыі перад патрабаваннямі фашысцкай Германіі. Газета патрабуе стварыць канцлагеры для ўсіх дзеячоў «комуністычнага напрамку». Орган чэшскіх католікаў у Маравіі «Обнова» вядзе шалёнае цкаванне комуністычнай партыі, патрабуючы яе ліквідацыі. Кіраўніцтва каталіцкай партыі, не лічачыся з думкаю мас, рашуча павярнула на шлях рэакцыі.

Рашэнне аб выхадзе чэшскай соцыял-дэмакратычнай партыі з II Інтэрнацыянала

ПРАГА, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Цэнтральны камітэт чэшскай соцыял-дэмакратычнай партыі вынес рашэнне аб выхадзе з састава Другога інтэрнацыянала. Рашэнне матывуецца жаданнем партыі быць поўнасцю незалежнай у сваёй унутранай палітыцы «ад якіх-бы там ні было міжнародных уплываў». Члены бюро Другога інтэрнацыянала ад Чэхаславакіі — Стывін і Соукуп, як відаць, выйдуць з яго састава. 18 кастрычніка адбудзецца расшыраная канферэнцыя, на якой будзе абмяркоўвацца прапанова ЦК. ЦК прапануе таксама змяніць назву партыі.

Адначасова паведамляецца аб магчымасці выхаду рэфармісцкага профаб'яднання Чэхаславакіі з састава Міжнароднага аб'яднання профсаюзаў (Амстэрдамскага інтэрнацыянала).

ПРАВАКАЦЫІ ВЕНГЕРСКІХ ВОЙСК НА ЧЭХАСЛАВАЦКАЙ ГРАНІЦЫ

ПРАГА, 15 кастрычніка. (БЕЛТА). Пасля разрыву перагавораў венгерскі ўрад рашыў правесці націск на Чэхаславакію. Па ўсёй Венгрыі, у асабліваці ў пагранічных з Чэхаславакіяй раёнах, адбываюцца антычэхаславацкія дэманстрацыі. Венгерскі ўрад учора рашыў «прыняць сякія-такія меры па ўзмацненню абароназдольнасці дзяржавы». На граніцу з Чэхаславакіяй накіраваны воінскія часці розных родаў зброі. Былы венгерскі прэм'ер-міністр Даран'і выехаў у Берлін за інструкцыямі. Учора ён прынят Рыбентропам, а сёння сустрэнецца з Гітлерам. Начальнік кабінета міністэрства замежных спраў Венгрыі Чакі накіраваўся за інструкцыямі ў Рым. Адначасова венгерскі ўрад рашыў справакаваць рад пагранічных інцыдэнтаў. За апошнія два дні на граніцы адбываюцца ўзброеныя сутычкі. Учора на ўсход ад горада Берэгава (Закарпацкая Украіна) атрад венгерскіх войск у колькасці 300 чалавек, узброеных кулямётамі і вінтоўкамі, перайшоў граніцу і заняў рад чэхаславацкіх пунктаў. Чэхаславацкія войскі аказалі ўзброенае супраціўленне. У рэзультаце перастрэлкі з абодвух бакоў ёсць забітыя і раненыя. Венгерскія часці выцеснены з тэрыторыі Чэхаславакіі. Аўтаномныя ўрады Славакіі і Закарпацкай Украіны прынялі рад мер да прадухілення путча, які падрыхтоўваецца венгерскімі агентамі ў пагранічных раёнах. Арыштавана каля 200 чалавек.

ХВАЛЯВАННІ У РАЁНАХ, АКУПІРАВАНЫХ ГЕРМАНІЯЙ

ПРАГА, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Паводле вестак з розных крыніц, у радзе раёнаў з чэшскім насельніцтвам, акупіраваных Германіяй, пачаліся сур'ёзныя хваляванні. У сувязі з гэтым спынены зносіны паміж Свіновым (Паўночная Маравія) і Мараўскай Остравай.

ФАШЫЗАЦЫЯ СЛАВАКІІ

ПРАГА, 15 кастрычніка. (БЕЛТА). Славацкі аўтаномны ўрад назначыў Кармазіна — лідэра так званай «нямецкай партыі», якая з'яўляецца агентурай германскага фашызма ў Славакіі і Закарпацкай Украіне—«дзяржаўным сакратаром па справах нямецкай меншасці». Першым яго крокам быў дазвол продажу на тэрыторыі Славакіі германскіх, італьянскіх і польскіх фашысцкіх кніг і газет.

АНГЛІЙСКАЯ ПАЗЫКА ЧЭХАСЛАВАКІІ

ЛОНДАН, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, чэхаславацкая фінансавая місія ў Лондане прадставіла англійскаму ўраду мемарандум, які выкладае матывы, прымушаючыя чэхаславацкі ўрад прасіць фінансавай дапамогі. Такі-ж мемарандум прадстаўлен французскаму ўраду. Англійскі ўрад будзе вывучаць гэты мемарандум сумесна з французскім урадам. Адказ чакаецца ў найкарацейшы тэрмін. Англійскі ўрад ужо прапанаваў англійскаму банку адпусціць у распараджэнне чэхаславацкага нацыянальнага банка авансам 10 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў.

ГЕРМАНІЯ ДАБІВАЕЦЦА ПЕРАТВАРЭННЯ ЧЭХАСЛАВАКІІ У СВАЮ ПОЎКАЛОНІЮ

ПРАГА, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Міністр замежных спраў Хвалкоўскі ўчора вярнуўся з Германіі. Падрабязнасці перагавораў Хвалкоўскага з Гітлерам яшчэ невядомы. У журналісцкіх колах стала вядома, што Германія высоўвае перад Чэхаславакіяй рад патрабаванняў, ажыццяўленне якіх ператворыць яе фактычна ў поўкалонію Германіі. Сюды датычыць патрабаванне аб устанаўленні «цвёрдага нацыянальнага ўрада» (г. зн. фашысцкай дыктатуры), роспуску комуністычнай партыі, выдачы «Трэцяй імперыі» германскіх і аўстрыйскіх палітычных эмігрантаў, заключэння мытнага саюза паміж Чэхаславакіяй і Германіяй, забароны будаўніцтва асобных галін прамысловасці, згортвання ваеннай прамысловасці і рад іншых.

Ініцыятар стаханаўскага руху сярод лесарубаў бабінавіцкага лесапункта віцебскага леспрамгаса тав. С. Агнішчэнка. Ён лучковай пілой сістэматычна выразае 25 кубаметраў лесу, што складае 300 процантаў выпрацоўкі. Фото Фрыдмана (СФ).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

Іспанскае міністэрства абароны паведамляе, што 15 кастрычніка ў раёне ракі Эбро была нязначная актыўнасць наземных сіл. Рэспубліканская авіяцыя рабіла разведчыя і патрульныя палёты, ахоўваючы рэспубліканскія лініі ад налётаў праціўніка. У першай палавіне дня ў выніку паветраных баёў з італа-германскай авіяцыяй рэспубліканскія лётчыкі збілі адзін двухматорны самалёт «Фіят» і адзін германскі знішчальнік «Месершміт». Апрача таго былі вельмі пашкоджаны два германскія знішчальнікі. Рэспубліканская авіяцыя страціла адзін самалёт, лётчык якога спусціўся на парашуце. У канцы дня рэспубліканскія эскадрыллі насціглі злучэнне італьянскіх самалётаў «Фіят» і атакавалі яго. Некалькі «Фіятаў» было збіта, аднак дакладны лік збітых італьянскіх самалётаў яшчэ не быў устаноўлен к моманту складання зводкі. Рэспубліканскія самалёты, выканаўшыя гэту аперацыю, вярнуліся на свае базы непашкоджанымі.

На іншых франтах становішча без змен.

У ноч на 15 кастрычніка італьянскі гідрасамалёт скінуў некалькі бомб у раёне порта Барселоны. Фашысцкі самалёт быў хутка адагнан рэспубліканскімі знішчальнікамі. Італьянская авіяцыя зрабіла таксама налёт на Валенсію і на некаторыя населеныя пункты ўдоўж узбярэжжа Каталоніі. Ёсць ахвяры сярод грамадзянскага насельніцтва. У часе налёту на Валенсію фашысцкімі бомбамі ў парту былі пашкоджаны 3 англійскія гандлёвыя судны, адно з якіх патанула. (БЕЛТА).

СТРАТЫ ФАШЫСЦКАЙ АВІЯЦЫІ У ІСПАНІІ

ПАРЫЖ, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Агенцтва Эспань паведамляе, што на франтах Іспаніі рэспубліканскімі знішчальнікамі і зенітнымі батарэямі на працягу апошняга тыдня было збіта 20 італьянскіх і германскіх самалётаў, з іх 11 знішчальнікаў «Фіят», 6 знішчальнікаў «Месершміт», 1 знішчальнік «Гейнкель» і 2 вялікія бамбардыроўшчыкі «Савойя». Рэспубліканская авіяцыя за гэты час страціла 2 самалёты, прычым лётчыкі абодвух самалётаў выратаваліся на парашутах.

ПРАЦЭС ТРАЦКІСЦКА-ФАШЫСЦКАЙ БАНДЫ

БАРСЕЛОНА, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Учора на працэсе трацкісцка-фашысцкай банды ПОУМ дапытвалі апошняга падсуднага — Рэбуль аднаго з кіраўнікоў арганізацыі поумаўцаў. У часе сусветнай вайны Рэбуль тры годы пражыў у Германіі, а ў апошні час вёў таямнічыя перагаворы ў Парыжы і Мексіцы з фашысцка-трацкісцкімі групамі.

Затым быў дапрошан рад сведак, якія пацвердзілі, што ў Рэбуля на кватэры знаходзіліся дакументы, якія сведчаць аб яго нелегальных сувязях з заграніцай. Сведка — дырэктар Каталонскай радыёстанцыі Гарыга—падрабязна расказаў, як поумаўскія бандыты арганізавалі ўзброены напад на радыёстанцыю, прабуючы захапіць яе.

СТАНОВІШЧА Ў ПАЛЕСТЫНЕ

ЛОНДАН, 15 кастрычніка (БЕЛТА). Іерусалімскі карэспандэнт газеты «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост», закранаючы становішча ў Палестыне, піша, што ў Англіі не ўяўляюць сабе сур'ёзнасці адбываючыхся падзей у Палестыне. Хоць паўночная частка Палестыны была акупіравана гэтым летам англійскімі войскамі, увесь паўднёвы раён аж да граніцы з Егіптам апошні час фактычна знаходзіцца пад кантролем арабскіх паўстанцаў. Выключаючы некаторыя раёны, дзе ёсць урадавыя войскі, улада палестынскага ўрада распаўсюджваецца толькі на Іерусалім, Тэль-Авіў і Хайфу. Такія важныя пункты, як Хеброн, Рамле і прылягаючыя да іх ваколіцы, знаходзяцца ў руках паўстанцаў. Карэспандэнт далей піша, што паўстанцы ўстанавілі свае суды і прыцягваюць да адказнасці парушальнікаў парадку, устаноўленага ў захопленых паўстанцамі раёнах. Чыгуначныя зносіны па лініі Іерусалім—Ліда спынены. Сувязь з Егіптам абмежавана. Паязды ходзяць тры разы ў тыдзень толькі днём і то ў суправаджэнні ўзброенай аховы. Спыняючыся коратка на прычынах паўстанцкага руху ў Палестыне, карэспандэнт прыходзіць да вываду, што Англія страціла свой аўтарытэт у вачах арабскага насельніцтва і, апрача таго, нянавісць арабаў да англійскіх улад дасягнула вышэйшага пункта.

ЯПОНСКІ ДЭСАНТ У РАЁНЕ БАОАНЬ

ЛОНДАН, 16 кастрычніка. (БЕЛТА). Ганконгскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе, што японцы пасля ўзмоцненай бамбардыроўкі высадзілі новы дэсант у Паўднёвым Кітаі на заходнім узбярэжжы Каулунскага поўвострава ў раёне Баоань. Адсюль японскія войскі накіроўваюцца да Кантон-Каулунскай чыгункі. Ёсць меркаванні, піша карэспандэнт, што Кантон-Каулунская чыгунка перарэзана. Тэлеграфная сувязь паміж Кантонам і Ганконгам парушана.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

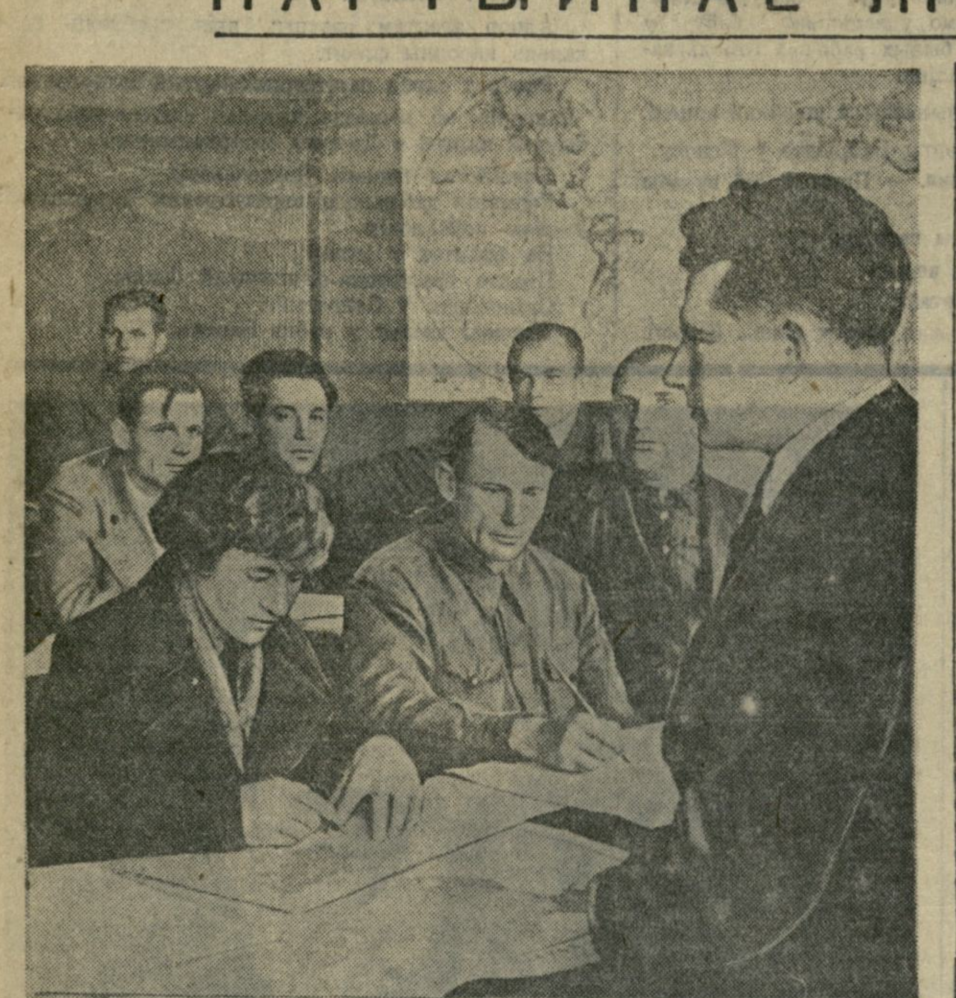

У Менску пры Доме цэнтральных партыйных курсаў адкрыліся двухмесячныя курсы сакратароў райкомаў партыі. НА ЗДЫМКУ: заняткі курсантаў па геаграфіі.

Фота С. Грына.

НА СХОДЗЕ ПАРТАКТЫВА КАГАНОВІЦКАГА ГОРРАЙКОМА

15 кастрычніка ў менскім Доме партактыва адбыўся сход партыйнага актыва Кагановіцкага раёна па пытанню аб выніках III пленума ЦК КП(б)Б

Сакратар райкома КП(б)Б тав. Крысанаў далажыў партыйнаму актыву як партыйная арганізацыя раёна рэалізуе рашэнні студзеньскага пленума ЦК ВКП(б), ахарактарызаваў становішча работы па росту партыйных радоў і кіраўніцтву комсамолам.

На аснове рашэнняў пленума выпраўлены многія памылкі ў адносінах да комуністаў, якія няправільна былі выключаны з партыі. У раённай арганізацыі адноўлены 157 членаў і кандыдатаў партыі, з іх 48 чалавек адноўлены без усякіх спагнанняў. Аднак у некаторых партарганізацыях яшчэ да апошняга часу мелі месца моманты самастрахоўкі. Партарганізацыі завода імя Мяснікова, фабрыкі імя Куйбышэва не пажадалі пераглядзець справы некаторых няправільна выключаных з партыі комуністаў. Яны адноўлены ў партыю непасрэдна райкомам.

Асобныя партыйныя арганізацыі (Дзяржплан) і сам райком не праявілі патрэбнай большэвіцкай пільнасці і аднавілі ў партыі людзей, не ўнушаючых палітычнага давер'я, якія аказаліся ворагамі народа.

Больш палавіны пярвічных парторганізацый раёна за 8 месяцаў не прынялі ў партыю ні аднаго чалавека. Нездавальняюча працуюць па ўцягванню ў рады партыі і партарганізацыі буйнейшых прадпрыемстваў раёна (фабрыкі імя Кагановіча, «Кастрычнік», імя Куйбышэва), дзе налічваюцца сотні стаханаўцаў, перадавых комсамольцаў.

Выступаўшыя ў спрэчках комуністы крытыкавалі райком КП(б)Б за слабую сувязь і недастатковае кіраўніцтва пярвічнымі партарганізацыямі, за слабую работу з новымі кадрамі.

У прынятай рэзалюцыі сход адобрыў рашэнні пленума ЦК КП(б)Б і намеціў мерапрыемствы, якія павінны забяспечыць выкананне гэтых рашэнняў кожнай партыйнай арганізацыяй.

———

ПАРТЫЙНЫЯ АКТЫВІСТЫ ВЫЛУЧАНЫ ПРАПАГАНДЫСТАМІ

У часці, дзе камісарам тав. Ненюхін, разгорнута работа па азнаямленню байцоў, камандзіраў і юнак начальніцкага састава са зместам Кароткага курса гісторыі ВКП(б). Праведзены даклады для начальніцкага састава, комсамольскага актыва, гутаркі з усімі байцамі і несаюзнай моладдзю аб значэнні новага падручніка па гісторыі партыі.

Падабраны 12 лепшых прапагандыстаў. На кожны гурток — кіраўнік і яго намеснік, якія персанальна зацверджаны на пасяджэнні партыйнага бюро. Усе яны маюць вялікі практычны вопыт прапагандысцкай работы. Групай марксісцка-ленінскай вучобы будзе кіраваць асабіста камісар часці тав. Ненюхін. Ён мае 10-гадовы практычны стаж прапагандысцкай работы.

Кіраўніком партыйнага гуртка зацверджан тав. Дунаеў.

З прапагандыстамі праведзен двухдзённы семінар па першаму раздзелу Кароткага курса гісторыі ВКП(б).

І. МІНДЭЛЬ.

З ЧЫМ МЫ СУСТРАКАЕМ ВЫБАРЫ

Пачалася справаздачна-выбарчая кампанія комсамольскіх органаў. Гэта—вялікая падзея ў жыцці Ленінска-Сталінскага комсамола. Прайшоўшы час пасля мінулых выбараў быў насычан багатымі, яркімі, знамянальнымі падзеямі ў жыцці краіны, у жыцці комсамола.

Цяперашнія выбары супадаюць са слаўнай датай XX-годдзя комсамола. Вялікі гераічны шлях барацьбы і перамог прайшоў пад кіраўніцтвам сваёй маці — Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) — Ленінска-Сталінскі комсамол.

Да выбараў сваіх кіруючых органаў комсамол падыходзіць як ніколі згуртаваны вакол комуністычнай партыі, вакол правадыра і настаўніка—таварыша Сталіна.

Апошні час азнаменаваўся значным ростам комсамольскіх радоў. Перадавая моладзь ідзе ў комсамол. Па нашаму Сталінскаму раёну комсамольская арганізацыя за тры кварталы гэтага года вырасла на 1.202 чалавекі. Лічыць гэты рост дастатковым усё-ж нельга. Не ўсе камітэты комсамола зразумелі ўсю важнасць і значымасць уцягнення перадавой совецкай моладзі ў комсамол. Вось, напрыклад, комсамольская арганізацыя Белкомунбуда, дзе працуе 600 чалавек моладзі, прыняла ў комсамол у 1938 годзе толькі 40 чалавек. Гэта ў той час, калі сярод рабочых і служачых ёсць выдатная моладзь, стаханаўцы, ударнікі, ёсць за лік каго расці, ёсць каго прымаць у комсамол. Але сакратар камітэта тав. Мінкоў ніякай работы з моладдзю не праводзіць. Больш таго, нават новапрынятым у комсамол камітэт не ўдзяляе асаблівай увагі.

Трэба адзначыць, што партком (сакратар тав. Браншэйн) ўдзяляе вельмі мала ўвагі комсамольскай арганізацыі.

У нас ёсць арганізацыі, дзе не дрэнна абстаіць справа з ростам комсамола. Гэта—фабрыка імя Крупскай, завод імя Варашылава і інш.

У сувязі з падрыхтоўкай да XX-годдзя Ленінска-Сталінскага комсамола, комсамольцы і моладзь значна павышаюць прадукцыйнасць працы.

Разгарнуўшыйся выдатны патрыятычны рух за падрыхтоўку падарункаў маці-радзіме ахоплівае ўсё больш і больш моладзі.

Комсамольцы фабрыкі імя Крупскай тт. Негрэй, Варацінская, Сакун і інш. выконваюць план на 200 і больш процантаў. Многа комсамольцаў вылучана на адказныя работы: Асташонак Аня вылучана намеснікам дырэктара фабрыкі, Цвірко, Токарава і Эстрына вылучаны на пасаду майстраў.

Комсамольска-маладзёжная брыгада Салавейчыка (завод імя Варашылава) сістэматычна выконвае план на 280 проц. і занесена на дошку гонару імя XX-годдзя комсамола.

У нашай арганізацыі ёсць нямала комсамольцаў, авалодаўшых лётнай справай без адрыву ад вытворчасці. (Ключэўскі, Клубніцкі, Чэртоў і інш.).

Пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі Ленінска-Сталінскі комсамол правёў вялікую ачышчальную работу. Трацкісцка-бухарынскія і нацыяналфашысцкія шпіёны і забойцы разгромлены. Але пільнасць не знімаецца з парадку дня. Таварыш Сталін вучыць нас быць заўсёды ў стане мабілізацыйнай гатоўнасці. Указанне правадыра мы павінны заўсёды памятаць і ніколі не забываць.

Узброіць сябе марксісцка-ленінскай тэорыяй, глыбока вывучаць гісторыю партыі Леніна—Сталіна, гісторыю найвялікшых перамог вялікай партыі большэвікоў — першачарговая задача комсамола.

Выбары комсамольскіх органаў будуць праведзены паспяхова толькі тады, калі партыйныя арганізацыі будуць належным чынам кіраваць імі, калі на сходах будзе разгорнута большэвіцкая крытыка і самакрытыка, калі будзе забяспечана актыўнасць усіх комсамольцаў.

А. І. БЕРШОЎ,
в. а. сакратара Сталінскага гаркома ЛКСМБ гор. Менска.

З ПАРАШУТНЫМ ДЭСАНТАМ

Расказ майстра парашутнага спорта капітана Палежаева

3 кастрычніка ў 12 гадзін ночы камандзір часці выклікаў мяне ў штаб. Камісар тав. Лабанаў паказаў мне тэлеграму, у якой паведамлялася, што экіпаж самалёта «Родина» знойдзен. Указвалася і месцазнаходжанне самалёта.

Камандзір часці тав. Дзенісенка паведаміў мне, што я павінен неадкладна падрыхтаваць групу парашутыстаў, запасціся харчамі і, вылецеўшы ў раён пасадкі самалёта «Родина», аказаць экіпажу неабходную дапамогу.

Не марудзячы ні хвіліны, я прыняўся за выкананне адказнейшага задання. Перад урачом тав. Тіханавым, адным з выдатнейшых парашутыстаў часці, я паставіў задачу — падабраць неабходную медыцынскую маёмасць. Старшым нашай групы быў назначан старшы лейтэнант тав. Ерэмін.

У 14 гадзін 20 мінут 4 кастрычніка мы вылецелі.

Усё бліжэй і бліжэй заветная мэта. Унізе — балота, тайга і сопкі. Тут нам прыйдзецца прыгаць.

Нарэшце, мы над самалётам «Родина». Заходзім на баявы курс. Зрабіўшы практыкаванне на аднос, я першым пакінуў самалёт. Гэта быў мой 301 прыжок.

Насустрач мне вышла Паліна Осіпенка. Я адрапартаваў ёй.

— Па заданню партыі і ўрада — прыбылі вам на дапамогу!

Вітанне, таварыскія пацалункі. Нарэшце Паліна запытала:

— Ці ведаюць партыя і ўрад, ці ведае таварыш Сталін аб нашай пасадцы, аб тым, што ўсё добра, што ўсе мы жывы?

Я адказаў сцвярджальна і пацікавіўся лёсам слаўнага штурмана «Родины» Марыны Расковай.

Мы сабраліся ўсе ля самалёта «Родина». Неўзабаве ў паветры пачуўся гул матораў. Гэта ішлі самалёты, якія павінны былі скінуць нам неабходны груз на парашутах — адзежу, харчаванне і інш.

Затым пачаліся расказы Колькі цікавага паведамлялі нам дзве мужныя лётчыцы, якія асталіся адны ў балотнай глушы, сярод тайгі, напоўненай дзікім звяр'ём. Я слухаў моўчкі. Якоесьці невыказнае захапленне напаўняла ўсю маю істоту, калі я глядзеў на гэтых сапраўдных народных гераінь, узрошчаных і выхаваных партыяй большэвікоў, вялікім Сталіным.

Гаварылі доўга. Непрыкметна праходзіў час У 11 гадзін вечара пачалі размяшчацца ў самалёце на начлег. Ноччу пачулі шолах: вакол самалёта хтосьці брадзіў. Ерэмін і я ўзялі ружжы, вышлі з самалёта і адкрылі стральбу. Звер ушоў, спалоханы выстраламі. Да раніцы спалі спакойна.

Ціхая раніца занялася над тайгой Халодная, асенняя раніца. Мы толькі-што паснедалі, калі да нас падышла група з 4 чалавек. Узначальваў яе старшыня Кербінскага райвыканкома тав Казлоў — вопытны таежны следапыт. Яму і яго спадарожнікам давялося перамагчы нямала перашкод, пакуль яны дабраліся да месца пасадкі «Родины».

Неўзабаве з'явіліся самалёты, якія скінулі вымпел з паведамленнем аб месцазнаходжанні Марыны Расковай.

Не паспелі прышоўшыя з Кербі таварышы як след размясціцца, як нам прышлося прымаць новых гасцей: з боку Амгуні ішла група ваенных таварышаў, якія прыехалі на лодках. Яе ўзначальваў камісар тав Літвіненка. Хтосьці пажартаваў, што сёння, мабыць, яшчэ прыйдзецца чакаць гасцей. Так яно і аказалася.

З-за шчацінiстай сопкі паказалася маленькая фігурка. Хто-б гэта мог быць? Прыгледзеліся.

Марына!.. Раскова!..

Марына ішла бадзёра і ўпэўнена.

— Значыць усё ў парадку, Марына? — спыталі яе.

Проста і выразна адказала нам Марына Раскова:

— Хіба можа ў нашай краіне згубіцца чалавек!

Урач тав. Тіханаў адразу-ж пачаў даведвацца аб здароўі і самаадчуванні штурмана. Але Марына рухалася наперад, да самалёта. Яна падышла да сваёй штурманскай кабіны, аглядзела яе да малейшых дэталей, праверыла ўсе прыборы.

— Усё ў парадку!

Машына, як вядома, не мела ні адной царапінкі. Пасадка «Родины» была праведзена класічна.

Марыну ўсадзілі на плоскасць самалёта, і ўсе наперабой пачалі клапатліва даглядаць за ёю Кожны лічыў вялікім шчасцем хоць чым-небудзь услужыць Марыне.

Пасля вячэры тав. Літвіненка даў указанне аб эвакуацыі лагера.

Да раніцы ўсё было гатова. Грузы і снаражэнне мы размеркавалі паміж сабой

Адлегласць да Амгуні, роўная 10—12 кіламетрам, нам прышлося перамагаць на працягу 8 гадзін. Ішлі праз топкае балота і густыя зараслі хмызняку Праз кожныя 150—200 метраў рабілі прывалы Марыну неслі на насілках Толькі к вечару наша група падышла да берага ракі, дзе нас чакалі амарочкі. На адной з іх паехаў тав Тіханаў, суправаджаўшы Раскову, на другой—камісар тав. Літвіненка. Так яны перабраліся на процілеглы бераг Амгуні. Уся астатняя партыя спусцілася ўніз пехатою, пасля на боце пераправіліся на другі бераг. Тут было месца нашага начлега.

Раніцай на амарочках і на боце мы рушыліся па Амгуні ў Кербі.

Комсамольск-на-Амуры,
14 кастрычніка.

У дапамогу прапагандысту

ДА ДВАЦЦАЦІГОДДЗЯ ЛЕНІНСКА-СТАЛІНСКАГА КОМСАМОЛА

Наближаецца выдатны юбілей—дваццацігоддзе ленінска-сталінскага комсамола. Гэта слаўная гадавіна будзе святам усяго вялікага совецкага народа Няма такога кутка на нашай зямлі, дзе совецкія людзі не ведалі-б аб комсамоле, дзе не біла-б крыніцай творчая комсамольская ініцыятыва.

Комуністычная партыя стварыла і выгадавала комсамол. Ленін і Сталін з'яўляюцца арганізатарамі і настаўнікамі комуністычнай моладзі. Яны распрацавалі асноўныя задачы комуністычнага руху моладзі. Дастаткова ўспомніць прамову Леніна на III з'ездзе РКСМ у кастрычніку 1920 года і прамову Сталіна на VIII з'ездзе ВЛКСМ у маі 1928 года. Гэтыя прамовы з'явіліся сапраўднай праграмай для комсамола.

У ГОДЫ ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ

Асновапаложнікі большэвізма Ленін і Сталін заўсёды ўказвалі на велізарную ролю маладых рэзерваў рабочага класа як у момант непасрэднай барацьбы за зваржэнне панавання эксплаататараў, так і ў наследуючы перыяд умацавання дыктатуры пролетарыята і будаўніцтва соцыялістычнага грамадства. Вось чаму напярэдадні вялікага Кастрычніцкага штурма VI з'езд партыі, нацэліўшы партыю на ўзброенае паўстанне, абмяркоўваў пытанне аб саюзах моладзі. Гэты з'езд партыі вызначыў, якімі павінны быць саюзы моладзі, і заклаў аснову, на якой узнік і вырас комсамол.

«З'езд прыняў рэзалюцыю «Аб саюзах моладзі», якія ў той час нярэдка ўзнікалі самачынна. Партыі ўдалося ў выніку паследуючай работы замацаваць гэтыя маладыя арганізацыі за партыяй, як партыйны рэзерв». (Гісторыя ВКП(б), стар. 189—190).

На барыкадах Масквы, Петраграда, Екацярынбурга, Растова, Одэсы і іншых гарадоў рабочая моладзь у барацьбе за перамогу Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі апраўдала надзеі большэвіцкай партыі і паказала сябе надзейным рэзервам узброеных сіл рэволюцыі.

Скліканнем Першага Усерасійскага з'езда соцыялістычных арганізацый моладзі ў кастрычніку 1918 года была завершана велізарная работа большэвіцкай партыі па аб'яднанню рэволюцыйнай моладзі Совецкай рэспублікі ў адзіную арганізацыю — Расійскі Комуністычны Саюз Моладзі (РКСМ)

На ўсіх этапах рэволюцыі ленінска-сталінскі комсамол праявіў сябе як надзейны памочнік і магутны рэзерв комуністычнай партыі.

Неадкладна пасля першага з'езда ўсе сілы саюза былі мабілізаваны на абарону радзімы ад аб'яднанага націску знешняй і ўнутранай контррэволюцыі. У грозныя годы грамадзянскай вайны (1918—1920 гг.) уся работа комсамола вызначалася задачамі абароны соцыялістычнай бацькаўшчыны.

У гэтыя годы былі праведзены тры ўсерасійскія мабілізацыі комсамольцаў на франты. Першая — у маі 1919 года — на Усходні фронт супроць Калчака, другая — у кастрычніку 1919 года — на Паўднёвы фронт супроць Дзенікіна, трэцяя — у сакавіку 1920 года — на Заходні фронт супроць польскіх інтэрвентаў. Комсамольскія мабілізацыі ўлілі ў рады Чырвонай Арміі каля 25 тысяч чалавек рэволюцыйнай моладзі.

Умацоўваючы рэволюцыйны тыл Чырвонай Арміі, комсамольцы дапамагалі органам ВЧК вылаўліваць шпіёнаў, дыверсантаў, контррэволюцыянераў, прымалі актыўны ўдзел у барацьбе з бандытызмам З энтузіязмам ішлі комсамольцы і моладзь на комуністычныя суботнікі, паказваючы здзіўляючыя прыклады працоўнага гераізма. Комсамольцы ўліваліся ў харчовыя атрады, змагаліся са спекуляцыяй, праводзілі із'яцці хлеба ў кулакоў, дапамагалі сем'ям чырвонаармейцаў ва ўборцы ўраджаю.

Большэвіцкая партыя высока цаніла работу комсамола, яго значэнне як рэзерва партыі.

За баявыя заслугі на франтах грамадзянскай вайны совецкі ўрад узнагародзіў комсамол у 1928 годзе ордэнам Чырвонага Сцяга.

НА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ БУДОЎЛІ

У кастрычніку 1920 года з трыбуны III з'езда РКСМ прагучэла прамова В. І. Леніна аб задачах саюзаў моладзі. Гэта выдатнейшая прамова з'явілася праграмай для ленінскага комсамола, яго пуцяводнай зоркай У сваёй прамове Ленін ставіў перад моладдзю задачу будаўніцтва комуністычнага грамадства.

«Саюз комуністычнай моладзі, — гаварыў В. І. Ленін, — павінен быць ударнай групай, якая ва ўсякай рабоце аказвае сваю дапамогу, праяўляе сваю ініцыятыву, свой пачын» [1]).

Комсамол самаадцана дапамагаў партыі ў аднаўленні народнай гаспадаркі, праяўляючы вялікую ініцыятыву ў соцыялістычнай арганізацыі працы і адукацыі моладзі.

У ліпені 1924 года, пасля смерці Леніна, VI з'езд саюза прыняў рашэнне аб найменаванні РКСМ ленінскім комсамолам (РЛКСМ). Ленінскі прызыў даў комсамолу каля 300 тысяч новых членаў.

Комсамол яшчэ цясней згуртаваўся вакол комуністычнай партыі, якая пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна высока ўзняла і панесла наперад сцяг Леніна

Таварыш Сталін пастаянна праяўляе велізарныя клопаты аб комсамоле. На нарадзе па пытаннях работы сярод моладзі ў красавіку 1924 года, у пісьме да першай Усесаюзнай канферэнцыі пролетарскага студэнцтва, у адказах на пытанні, зададзеныя рэдакцыяй «Комсомольской правды» ў 1925 годзе, у артыкуле «Да пытанняў ленінізма» у студзені 1926 года таварыш Сталін намеціў асноўныя задачы комсамола і даў вычарпальнае вызначэнне ролі і значэння комсамола ў сістэме дыктатуры пролетарыята.

У сакавіку 1926 года VII з'езд комсамола прыняў рашэнне аб перайменаванні РЛКСМ ва Усесаюзны Ленінскі Комсамол (ВЛКСМ).

Па пачыну комсамола на парозе першай пяцігодкі разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва за павышэнне прадукцыйнасці працы, за высокую якасць прадукцыі.

На VIII з'ездзе комсамола ў маі 1928 года з гістарычнай прамовай аб задачах комсамола ў перыяд соцыялістычнай рэканструкцыі народнай гаспадаркі выступіў таварыш Сталін.

У сваёй прамове таварыш Сталін заклікаў партыю і комсамол да барацьбы супроць класавых ворагаў, за павышэнне актыўнасці працоўных у соцыялістычным будаўніцтве, за падрыхтоўку спецыялістаў, якія могуць быць гаспадарамі справы ў разнастайнейшых галінах ведаў. Таварыш Сталін гаварыў:

«**Авалодаць навукай, выкаваць новыя кадры большэвікоў-спецыялістаў па ўсіх галінах ведаў, вучыцца, вучыцца, вучыцца самым упартым чынам** — такая цяпер задача. **Паход рэволюцыйнай моладзі ў навуку — вось што нам неабходна зараз, таварышы»** [1]).

З асаблівай сілай гучаць у гэтай прамове таварыша Сталіна словы:

«...У нас ёсць людзі, якія гатовы васпяваць нашу некультурнасць. Калі ты непісьменны або пішаш няправільна і выхваляешся сваёй адсталасцю, ты рабочы ад «станка», табе пашана і павага. Калі ты вылез з некультурнасці, навучыўся грамаце, авалодаў навукай, ты чужы, «адарваўся» ад мас, перастаў быць рабочым. Я думаю, што мы не рушымся наперад ні на крок, пакуль не вытруцім гэтага варварства і дзікасці. Рабочы клас не можа стаць сапраўдным гаспадаром краіны, калі ён не зможа выбрацца з некультурнасці, калі ён не зможа стварыць сваёй уласнай інтэлігенцыі, калі ён не авалодае навукай і не зможа кіраваць гаспадаркай на аснове навукі» [2]).

Перабудоўваючы сваю работу на аснове ўказанняў таварыша Сталіна, комсамол накіраваў тысячы сваіх лепшых работнікаў на вучобу, разгарнуў у шырыню і ў глыбіню соцыялістычнае спаборніцтва, рашуча змагаўся за авалоданне новай тэхнікай.

Пад кіраўніцтвам партыі і яе Сталінскага Цэнтральнага Камітэта ленінскі комсамол разграміў усе спробы прэзрэннай трацкісцка-зіноўеўскай зграі рэстаўратараў капіталізма, стаўшых у гэты перыяд цэнтрам прыцяжэння ўсіх антысовецкіх сіл,—спробы проціпаставіць комсамол партыі, пасеяць сярод моладзі нявер'е ў соцыялістычнае будаўніцтва, у сілы рабочага класа, у кіраўніцтва комуністычнай партыі.

Былі развеяны ўшчэнт спробы «левакоў» (Ламінадзе, Шацкі, Стэн і інш.) скарыстаць моладзь у сваіх контррэволюцыйных мэтах.

За годы першай сталінскай пяцігодкі на розныя ўчасткі соцыялістычнага будаўніцтва было накіравана не менш 350 тыс. комсамольцаў.

Ленінскі комсамол пад кіраўніцтвам партыі разграміў у гэты перыяд бухарынцаў — правых капітулянтаў, гнусных рэстаўратараў капіталізма.

За праяўленую ініцыятыву ва ўдарніцтве і соцыялістычным будаўніцтве, за працоўны гераізм у барацьбе за індустрыялізацыю краіны і калектывізацыю сельскай гаспадаркі ленінскі комсамол у часе свайго IX з'езда ў студзені 1931 года быў узнагароджан урадам СССР ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Комсамол адыгрывае вялікую ролю, як масавая грамадская арганізацыя ў сістэме совецкай дзяржавы. Сведчанне гэтаму — актыўны ўдзел комсамола ў выбарах у Вярхоўныя Советы СССР, саюзных і аўтономных рэспублік. Тысячы і тысячы комсамольцаў вылучаны на адказную дзяржаўную работу.

Комсамольцы і комсамолкі, перадавая рабочая і калгасная моладзь з'явіліся застрэльшчыкамі выдатнага ўсенароднага руху стаханаўцаў.

Сярод пачынальнікаў стаханаўскага руху, якія ўвянчалі соцыялістычнае спаборніцтва новымі велізарнымі перамогамі, віднае месца займае моладзь. Імёны Стаханава, Крываноса, Огнёва, Дусі Вінаградавай, Дземчанка, Гнаценка, Пашы Ангелінай, камбайнераў Борына, Оськіна і іншых вядомы ўсёй нашай краіне.

Таварыш Сталін паставіў перад комсамолам задачу комуністычнага выхавання падрастаючых пакаленняў совецкага народа, іх усебаковай адукацыі і вучобы.

Пытанні комуністычнага выхавання і адукацыі моладзі абмяркоўваў X Усесаюзны з'езд ВЛКСМ у красавіку 1936 г.

X з'езд даў ленінскаму комсамолу магутную зброю ў справе комуністычнага выхавання моладзі—новую праграму і статут ВЛКСМ, дакументы велізарнай палітычнай важнасці, распрацаваныя пад непасрэдным кіраўніцтвам і па ўказаннях таварыша Сталіна.

Ленінска-сталінскаму комсамолу совецкі народ аказаў найвялікшае палітычнае давер'е, выбраўшы дэпутатамі ў Вярхоўны Совет СССР, у Вярхоўныя Советы саюзных і аўтономных совецкіх соцыялістычных рэспублік лепшых прадстаўнікоў перадавой совецкай моладзі.

* *
*

Пад кіраўніцтвам партыі ленінска-сталінскі комсамол правёў велізарную работу па ачышчэнню сваіх радоў ад трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных агентаў фашызма, ад шпіёнаў і дыверсантаў, засылаемых у Совецкі Саюз капіталістычнымі дзяржавамі.

Усямерна павышаючы рэволюцыйную пільнасць совецкай моладзі і авалодваючы большэвізмам, ленінска-сталінскі комсамол у барацьбе з ворагамі народа выхаваў новыя, адданыя партыі кадры комсамольскага актыва і стварыў умовы для шырокага разгортвання комуністычнага выхавання і адукацыі маладога пакалення совецкага народа.

Для паспяховага вырашэння гэтай адказнейшай задачы комсамольскія органы павінны арганізаваць глыбокае і сур'ёзнае вывучэнне Гісторыі ВКП(б) прыстасоўна да ўзроўню комсамольцаў. Гэта кніга, якая мае ў сабе асновы марксісцка-ленінскай тэорыі, дапаможа кіруючым кадрам комсамола намнога ўзняць свой ідэалагічны ўзровень і лепш весці комуністычнае выхаванне моладзі.

Комсамолу яшчэ многа трэба папрацаваць над умацаваннем сваіх радоў, каб выканаць тыя вялікія палітычныя задачы, якія пастаўлены перад ім партыяй; узняць усю ідэйна-выхаваўчую работу сярод моладзі, асабліва сярод маладой совецкай інтэлігенцыі. У комсамол за апошнія поўгода ўліліся да 1500 тысяч новых членаў. Задача комсамольскіх арганізацый — ідэйна загартаваць, выхаваць у ленінска-сталінскім духу гэты атрад комсамольцаў. Далейшыя клопаты аб росце комсамольскіх радоў, умацаванне сваіх вясковых арганізацый, навядзенне большэвіцкага парадку ў комсамольскай гаспадарцы — такія задачы, якія стаяць перад комсамолам. ВЛКСМ не павінен забываць сваёй адказнасці за развіццё піонерскага руху і выхаванне дзяцей.

Надыходзячыя выбары кіруючых комсамольскіх органаў павінны паслужыць далейшаму ўздыму ўсёй работы ленінска-сталінскага комсамола.

КОМСАМОЛ І АБАРОНА РАДЗІМЫ

Усёй сваёй работай комсамол выхоўвае совецкую моладзь у духу баявой гатоўнасці да будучых схватак з міжнародным імперыялізмам, у духу свяшчэннай нянавісці да фашызма, да прадажнікаў і здраднікаў радзімы. Усёй сваёй работай комсамол выхоўвае з моладзі палкіх патрыётаў соцыялістычнай бацькаўшчыны.

Нязменна, на працягу ўсёй сваёй слаўнай гісторыі, комсамол праяўляў найвялікшыя клопаты аб Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

У кастрычніку 1922 года на сваім V з'ездзе комсамол узяў шэфства над ваенна-марскім флотам рэспублікі. У студзені 1931 года на IX з'ездзе комсамол прыняў шэфства над Ваенна-паветраным флотам совецкай краіны.

Комсамол накіраваў дзесяткі тысяч лепшых сваіх работнікаў у ваенна-марскі і паветраны флоты. Комсамольцы, чырвонафлотцы і лётчыкі, самаадданай работай садзейнічалі стварэнню магутных, аснашчоных перадавой тэхнікай марского і паветранага флотаў СССР.

У 1929 годзе, у ліпені месяцы, пры наведанні Чорнаморскага флота таварыш Сталін напісаў чырвонафлотцам:

«Быў на крэйсеры «Черв. Украина». Присутнічаў на вечары самадзейнасці. Агульнае ўражанне: выдатныя людзі, смелыя, культурныя таварышы, гатовыя на ўсё дзеля нашай агульнай справы. Прыемна мець справу з такімі таварышамі. Прыемна змагацца з ворагамі ў радах такіх байцоў. З такімі таварышамі можна перамагчы ўвесь свет эксплаататараў і прыгнятальнікаў. Жадаю поспеху, прыяцелі з «Черв. Украины».

Комсамольцы ў Чырвонай Арміі — у пяхоце і ў артылерыі, у бронетанкавых і спецыяльных часцях, у ваенна-марскім і паветраным флотах — самаадлана працуюць над умацаваннем баявой магутнасці арміі. Комсамольцы ў радах Чырвонай Арміі — гэта «выдатны залаты фонд абароны дзяржавы працоўных» (Варашылаў).

Дзесяткі тысяч комсамольцаў з'яўляюцца камандзірамі, палітработнікамі, інжынерамі і тэхнікамі Чырвонай Арміі. За выдатныя заслугі ва ўмацаванні абараназдольнасці сваёй радзімы сотні комсамольцаў узнагароджаны совецкім урадам ордэнамі Саюза ССР. Рад комсамольцаў з'яўляецца героямі Совецкага Саюза.

У 1938 годзе партыя аказала комсамолу Чырвонай Арміі вялікае давер'е, вылучыўшы некалькі тысяч комсамольцаў намеснікамі і памочнікамі палітрукоў. Комсамол з'яўляецца душой і сэрцам Асоавіяхіма. Пры актыўным удзеле комсамола дзесяткі і сотні тысяч совецкіх юнакоў і дзяўчат сталі без адрыву ад вытворчасці выдатнымі лётчыкамі, парашутыстамі, варашылаўскімі стралкамі і авалодалі тэхнікай проціпаветранай, хімічнай і санітарнай абароны. З велізарным энтузіязмам адгукнуліся комсамольцы і совецкая моладзь на заклік партыі і совецкага ўрада аб умацаванні далёкаўсходніх граніц нашай краіны. Сіламі комсамольцаў і беспартыйнай моладзі ў глухой далёкаўсходняй тайзе у небывала кароткія тэрміны быў пабудаван фарпост абароны на Далёкім Усходзе — горад Комсамольск-на-Амуры.

На возеры Хасан мноства комсамольцаў пакрыла сябе неўвядальнай славай, самаадлана змагаючыся за соцыялістычную радзіму.

Комсамольцы і совецкая моладзь не забудуць аб капіталістычным акружэнні, аб пастаяннай небяспецы ваеннай інтэрвенцыі імперыялістаў супроць Совецкага Саюза, аб тым, што «трэба ўвесь наш народ трымаць у стане мабілізацыйнай гатоўнасці перад тварам небяспекі ваеннага нападу, каб ніякая «выпадковасць» і ніякія фокусы нашых знешніх ворагаў не маглі заспігнуць нас знянацку...» (Сталін).

(«ПРАВДА»).

1) В. І. Ленін. Творы, том XXX, стар 415.

1) І. В. Сталін. «О комсомоле», стар. 101. Выд. «Молодая гвардия», 1937 г.

2) Там-жа, стар. 99.

АВАЛОДАЕМ ВАЕННЫМІ ВЕДАМІ

Мы жывем на рубяжы з капіталістычным светам і ведаем, што фашысцкія зграі звар'яцелых ворагаў усё рыхтуюцца напасці на нашу вялікую сацыялістычную бацькаўшчыну. Таму нам трэба кожны дзень і кожную гадзіну мацаваць абараназдольнасць нашай краіны, каб у кожную хвіліну па закліку партыі, урада і вялікага Сталіна разам з байцамі нашай слаўнай Чырвонай Арміі стаць на абарону свяшчэнных граніц совецкай зямлі.

Абмяркаваўшы пісьмо чапаеўцаў, мы, калгаснікі сельгасарцелі «Маяк соцыялізма», Барысаўскага раёна, рашылі арганізаваць у сваім калгасе стралковы гурток, наладзіць у ім сістэматычныя заняткі з тым, каб за кароткі час падрыхтаваць не менш 50 чалавек ворашылаўскіх стралкоў. У нас ёсць яшчэ шмат такіх, і ў бліжэйшы час мы абавязкова пабудуем. Набудзем 2—3 малакалібераныя вінтоўкі, арганізуем гурток проціпажарнай і хімічнай абароны, у ім падрыхтуем 60 значкістаў ПВХА; вывучым у агітгуртку не менш 10 калгаснікаў вадзіць машыну. Уцягнем усіх членаў арцелі ў рады Асоавіяхіма.

Калгас наш багаты. Толькі за адну гародніну мы ўжо выручылі звыш 75 тысяч рублёў, ды яшчэ за 20 тысяч рублёў можам прадаць. 60 тысяч рублёў даходу мы маем ад малочных прадуктаў.

У выдзеленых чыстых канюшнях калгаса стаіць 89 коней. Галоўшча у нас 20 жарабят. Як толькі заклік нашага любімага наркома абароны таварыша Варашылава, мы вырасцім для Чырвонай конніцы быстрых, вынослівых коней, якіх клапатліва даглядаюць нашы лепшыя конюхі В. Сярмяжка і А. Карнюшка.

Нажылі мы для гаспадаркі 2 аўтамашыны, пабудавалі малатарню, 4 свірны, 6 хатак, 5 касілак. Зараз, перад канцом гаспадарчага года, мы падлічваем свае даходы. А зарабілі мы за гэты год нямала. Вартасць працадня складаецца з 3 кілограмаў зярнавых, 7 кілограмаў бульбы, 2 кілограмы гародніны і 3 рублі грашыма. Сям'я калгасніка Халасевіча за 8 месяцаў зарабіла 1.200 працадзён і атрымала толькі авансам 2.400 кілограмаў жыта, 2.700 кілограмаў бульбы і 2.400 рублёў грашыма.

Мы ўдосталь забяспечаны на круглы год хлебам і рознымі прадуктамі. Па-стаханаўску працуем, заможна і радасна жывем. У нас 50 майстроў стаханаўскай працы ў калгасе.

Калгасны лад прынёс нам радасць, заможнае і шчаслівае жыццё. Для абароны гэтага ладу ад ворагаў мы нічога не пашкадуем. Надыходзячыя доўгія зімнія вечары і свабодныя ад работ дні мы скарыстаем для авалодання ваеннымі ведамі. І калі толькі ворагі пасмеюць парушыць нашу мірную працу, мы, як адзін, пойдзем у бой. Ад нашых меткіх куль, ад нашых снарадаў, гармат і клінкоў, як восеньскі ліст з дрэва, будуць падаць галовы ворагаў.

Справа гонару ўсіх калгасаў нашай краіны — кожны калгас у крэпасць абароны.

Па даручэнню калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі «Маяк соцыялізма», Барысаўскага раёна: А. М. ДАЙНЕКА, Н. І. ШАКАВЕЦ, Л. М. РОЎБА, М. Х. ХАДКЕВІЧ, В. І. СЯРМЯЖКА, П. І. БЕЛЬКОЎ, М. А. КАРНЮШКА, М. А. ШАКАВЕЦ, Я. Д. ГАЛАДОК, Б. С. РАМАНОЎСКІ, А. М. КОПАЧ, аграном калгаса Н. С. ГЛУХ.

КАЛГАСНЫ ГАРАДОК

Мінаючы лясы і пералескі, машына імчыць па добра ўкатанай дарозе ў цэнтр былога, непрыступнага для чалавека, Мар'інскага балотнага масіва. Канчаецца лес, і навокал разлягаюцца іссіня-чорныя палі, паднятыя пад зяблiва калгасам імя Беларускай асобай ваеннай акругі (Любаньскі раён). Далей сінее рунь азімых пасеваў, праязджае караван калгасных фурманак, якія нагружаны буйнай крухмалістай бульбай.

У мінулым сяляне-паляшукі, празябаючы ў заімшэлых хібарках вакол балота, баяліся яго, яны складалі пра балотныя топі казкі і легенды. Балотная стыхія панавала над чалавекам. Толькі воляй большэвікоў гэта стыхія была пераможана. Балоты ператвораны ў квітнеючыя, самыя пладародныя ў нашай рэспубліцы соцыялістычныя палі. Высокія ўраджаі, якія знімаюцца з года ў год у калгасе імя БАВА, зрабілі жыццё калгаснікаў поўным дастатку і багацця.

Цэнтр калгаса хутчэй нагадвае невялікі гарадок, дзе ёсць клуб, абсталяваны гукавой кіноўстаноўкай, партыйны кабінет, хата абароны, бібліятэка, радыёвузел, яслі, медыцынскі пункт, электрастанцыя. У калгасе развіта і мясцовая прамысловасць. Ёсць млын, лесапілка, цагельны завод, сыраварня, ёсць нават свая 14 кіламетравая вузкакалейная чыгунка. Дабротны і гаспадарчыя будынкі калгаса.

Трынаццаць двух- і аднапавярховых многакватэрных дамоў былі пабудаваны ў мінулыя годы. Зараз калгас будуе прыгожай архітэктуры аднакватэрныя дамы. Такіх дамоў пабудавана ўжо 20. Апрача таго, 8 заканчваюцца будаўніцтвам і будуць заселены да кастрычніцкіх свят. Кожны дом мае летнюю веранду, гасцёную, спальню, сталовую і кухню, карыдор і кладовую.

Наколькі стала заможным жыццё калгаснікаў, можна меркаваць па вязе працадня гэтага года. На кожны працадзень пры канчатковым размеркаванні даходаў калгаса прыпадзе больш 5 кілограмаў хлеба, каля 10 кілограмаў бульбы, каля 2 руб. 50 кап. грошай, 4 кілограмы кармоў для жывёлы, мёд, гародніна.

У калгасе пачынаецца будаўніцтва продмага, хаты-радзільні і іншых будынкаў.

А дзевяць год таму назад на гэтым месцы, дзе зараз размясціўся прыгожы калгасны гарадок, быў толькі адзін невялікі дашчаты барак, у якім, як кажуць калгаснікі, знаходзіўся штаб па кіраўніцтву наступленнем на балоты.

Зараз ад балот нічога не асталося. З надыходам вечара ў гарадку загараюцца тысячы электрычных лямпачак. У клубе чутны гукі гармоніка, жыццерадасныя песні хлопцаў і дзяўчат. Там праходзяць рэпетыцыі гурткоў мастацкай самадзейнасці. Калгаснікі ўзмоцнена рыхтуюцца, каб дастойна адзначыць XXI гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі і IX гадавіну існавання свайго калгаса.

Н. БРОНЬ.

ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ Ў КАЛГАСЕ

ПРАПОЙСК. Калгас «Пуцілавец», Лапіцкага сельсовета (Прапойскі раён), заканчвае будаўніцтва сваёй гідраэлектрастанцыі. Увесь калгас будзе электрыфікаван. Апрача таго, электрастанцыя дасць электраэнергію калгасам «Новае жыццё», імя Кірава, «XV партз'езд», Прапойскага раёна, і калгасу «Пролетарый», Чавускага раёна.

Адкрыццё электрастанцыі прыўрочана да XXI гадавіны Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі.

Сёння адбудзецца выпуск пілотаў, якія без адрыву ад вытворчасці закончылі школу пілотаў пры менскім аэраклубе імя Молакава. НА ЗДЫМКУ: група вучлётаў, якія скончылі вучобу на добра і выдатна і атрымалі званне пілотаў. У час здачы залікаў штурману тав. Мядзелю. Злева направа (першы рад)—тт. Рабый, Ідэльчык, Пашкевіч, штурман Мядзель, Гарбачоў. Другі рад: Пізірэйскі, Шакура, Максіменка і Ліпкін. Фото Я. Салавейчыка.

ВЫПУСК МАЛАДЫХ ПІЛОТАЎ

Менскі аэраклуб імя Героя Совецкага Саюза тав. Молакава падрыхтаваў новую групу маладых пілотаў, праходзіўшых курс навучання без адрыву ад вытворчасці. Лётнай справе навучаліся рабочыя прадпрыемстваў, служачыя, студэнты ВНУ і тэхнікумаў. 55 проц. выпускнікоў скончылі практычны і тэарэтычны курс заняткаў на выдатна і 45 проц — на добра. Сярод выпускнікоў — слесар майстэрань гарсовета т. Ідэльчык, слесар Сантэхбуда т. Бурый, рабочы абутковай фабрыкі імя Кагановіча т. Калеснікаў, афіцыянтка сталовай станкабудаўнічага завода імя Кірава т. Кароткая, рабочы скурзавода «Большэвік» т. Максіменка і іншыя.

Адначасова з выпускам пілотаў аэраклуб падрыхтаваў і лётчыкаў-інструктараў, якія будуць навучаць новыя кадры вучлётаў. Сярод інструктараў — выдатніца вучобы аэраклуба, студэнтка Беларускага дзяржаўнага універсітэта Казлова Маня.

Значная частка выпускнікоў залічана кандыдатамі ў авіяцыйныя школы.

У аэраклубе зараз праходзіць новы набор вучлётаў. Наглядаецца выключна вялікі наплыў жадаючых авалодаць лётнай справай без адрыву ад вытворчасці. Сярод падаўшых заявы звыш 50 працэнтаў дзяўчат.

То не сокал раным рана...

То не сокал раным рана
Адпраўляецца ў палёт, —
Ад'язджае мой каханы
На граніцу, на Усход.

Я цябе, мой сокал ясны,
Пацалую пры людзях.
Ад радзімага калгаса
Твой ідзе далёка шлях.

Ад'язджай здаровы. Верна
Нашай Арміі служы,
Межы роднае краіны
Ты аддана сцеражы, —

Каб жылося нам багата
І жыццё цвіло, як сад,
Каб да нашай светлай хаты
Не прабраўся дыверсант.

А калі на край любімы
Сілы рушыць самурай,
Трэба будзе — за Радзіму
Ты без ганьбы памірай.

Памірай байцом бясстрашным
(Не трусі нідзе ў баю)
За жыццё, за шчасце наша,
За Радзіму за сваю!

...Пройдуць леты, пройдуць зімы,
Праляціць на крылах час,
Ты прыедзеш, мой любімы,
На радзіму, у калгас.

Выйду раніцаю светлай
За багатае сяло,
Каб спаткаці цябе ветла,
З буйнай радасцю, з цяплом.

І з усмешкай маладою
Буду я цябе вітаць...
І вяселле дарагое
Потым будзем мы спраўляць!

Ал. РАДЗЮК.

г. Менск.

НАЛАДЗІЦЬ ПРОЦІПАЖАРНУЮ АХОВУ

На калгасных палях у асноўным закончана ўборка сталінскага ўраджаю. Аднак, было-б найвялікшай памылкай лічыць, што на гэтым барацьба за багаты ўраджай канчаецца. Патрэбна заўсёды мець на ўвазе, што задача кожнага калгаса, соўгаса і МТС і кожнага калгасніка заключаецца не толькі ў тым, каб сабраць ураджай, але і ў тым, каб яго захаваць ад пажараў, псавання і раскрадання.

Партыя і ўрад своечасова папярэдзілі партыйныя і совецкія арганізацыі, дырэктараў МТС, соўгасаў, старшынь сельсоветаў і калгасаў аб захаванні ўраджаю ад пажараў, псавання і раскрадання. З боку пажарнай аховы НКВД таксама былі даны канкрэтныя дырэктывы і ўказанні па гэтаму пытанню. Але не ўсюды як след пастаўлена проціпажарная справа і ахова ўраджаю.

Некаторыя кіраўнікі МТС калгасаў і соўгасаў, а таксама совецкіх і партыйных арганізацый у выніку ідыёцкай хваробы бяспечнасці несур'ёзна аднесліся да гэтай важнейшай задачы. Яны забылі ўказанні таварыша Сталіна аб няспыннай большэвіцкай пільнасці, забылі аб тым, што недабітыя астаткі ворагаў, карыстаючыся паслабленнем пільнасці, будуць шкодзіць, дзе толькі можна. Весткі, якія паступаюць з асобных раёнаў сведчаць аб тым, што вораг дзейнічае, прыкладвае сваю брудную лапу да соцыялістычнай маёмасці.

У вёсцы Шэйпічы, Асіпавіцкага раёна, на глебе класавай помсты быў зроблен падпал калгаса нейкім Я. Г. Кабылецкім. У выніку згарэў свіран і будынкі калгаснікаў. Такі-ж пажар здарыўся ў вёсцы Пукалава, Талачынскага раёна, дзе згарэла 16 двароў.

Апрача выпадкаў прамых падпалаў ворагамі народа, ёсць многа фактаў узнікнення пажараў ад неасцярожнага абыходжання з агнём, адсутнасці захавання правіл пажарнай безапаснасці ў часе малацьбы, сушкі збожжа, ад падпалаў безнагляднымі дзецьмі.

Так, у калгасе «Шлях соцыялізма», Рудкоўскага сельсовета, Горацкага раёна, у часе малацьбы ад загарэўшайся сажы ў выхлапной трубе нафтарухавіка згарэла гумно з хлебам і малатарняй. Сродкі пажаратушэння ў гэтым калгасе адсутнічалі, а начальнік пажарнай дружыны з ключамі ад пажарнага дэпо ў гэты час знаходзіўся ў другой вёсцы за 7 кіламетраў.

У калгасе «Змагар другой пяцігодкі», Уваравіцкага раёна, ад неасцярожнага абыходжання з агнём згарэла скірда хлеба, а ў калгасе «Чырвоная ніва», Бялыніцкага раёна, згарэў сарай, у якім знаходзілася 17 тон сена. У выніку адсутнасці догляду за дзецьмі у сельгасарцелі «Іскра», Кармянскага раёна, згарэлі гаспадарчыя будынкі і 43 двары калгаснікаў.

Пры праверцы становішча пажарнай аховы ў Добрушскім, Уваравіцкім і іншых раёнах выяўлена, што малацьба праводзіцца без захавання правіл пажарнай безапаснасці. На рухавіках адсутнічаюць іскраўлавіцелі, няма бочак з вадой, агнятушыцеляў.

Нярэдка здараюцца пажары ад неасцярожнасці пры курэнні. Неахайна кінутая запалка або акурак часта бываюць прычынамі пажараў. Небяспечна распальваць кастры недалёка ад скірд, стагоў, гумнаў і каля складаў. Прычым, гэта небяспечнасць павялічваецца там, дзе будынкі крыты саломай.

Для папярэджання ўзнікнення пажараў, асабліва пры малацьбе, неабходна сачыць за спраўнасцю машын, рухавікоў, забяспечыўшы іх іскраўлавіцелямі. Ні ў якім выпадку нельга дапускаць, каб была ўцечка гаручага, што можа прывесці да пажару. Своечасова і акуратна ачышчаць выхлапныя трубы ад нагару і сажы, акуратна праводзіць змазку машын.

Пры абмалоце ўраджаю вельмі важна правільна вызначыць адлегласць трактара ад малатарні і стагоў хлеба. Пры ўкладцы саломы ў скірды патрэбна дапускаць адпаведныя разрывы паміж імі. У гумнах, зерне сушылках і ільнасушылках неабходна забяспечыць, каб печы былі спраўныя, а ў часе, калі ў печах гарыць агонь, не пакідаць іх без нагляду.

У часе малацьбы і сушкі зярна або ільну агрэгаты і памяшканні патрэбна забяспечыць неабходнымі, агульнадаступнымі сродкамі агнятушэння—бочкамі з вадой, вёдрамі, агнятушыцелямі і т. д. Начальнікі добраахвотных пажарных дружын калгасаў, МТС і соўгасаў у перыяд малацьбы і сушкі зярна і ільну павінны выстаўляць дзяжурныя пажарныя пасты. Самім-жа патрэбна правяраць і сачыць, каб усе агрэгаты і сушылкі былі спраўнымі і забяспечаны сродкамі пажаратушэння.

З членамі добраахвотных пажарных дружын неабходна праводзіць сістэматычную работу па пажарнай безапаснасці, размеркаваўшы сярод іх абавязкі па тушэнню на выпадак пажару. Неабходна праводзіць сярод калгаснікаў і калгасніц растлумачальную работу. Вялікая адказнасць за ахову соцыялістычнай уласнасці ляжыць на начной варце. Акрамя начной аховы амбараў, канюшань, кароўнікаў патрэбна ўстанавіць варту па вёсках і пасёлках. На работу начных вартаўнікоў патрэбна вылучаць людзей правераных, чэсных і адданых калгаснай справе.

Кіраўнікі совецкіх, грамадскіх і партыйных арганізацый, а таксама калгасаў, соўгасаў і МТС павінны наладзіць проціпажарную ахову так, каб недапусціць ні аднаго ўзнікнення пажару. Трэба памятаць, што ахова соцыялістычнай маёмасці—справа ўсіх калгаснікаў і калгасніц. Толькі агульнымі намаганнямі ўсёй грамадскасці забяспечым узорную ахову сталінскага соцыялістычнага ўраджаю і соцыялістычнай маёмасці.

Ф. КОБЕРНІК.

АДНААСОБНІКІ ЗАЦЯГВАЮЦЬ ХЛЕБАПАСТАЎКІ

МОЗЫР. Калгасы Палескай вобласці на 10 кастрычніка план дзяржаўных хлебапаставак выканалі на 99,2 проц. Аднаасобныя-ж гаспадаркі план збожжапаставак выканалі толькі на 30 проц. А ў некаторых раёнах, як Глускі, Мозырскі, Калаткевіцкі,—на 13—18 проц.

112 аднаасобных гаспадарак Нахаўскага сельсовета (Васілевіцкі раён) не разлічыліся поўнасцю з дзяржавай. Аднаасобнікі Г. Карака, Я. Еўсеенка, Р. Боэль і Т. Дзейкун (Овецкі і Васілевіцкі сельсоветы) злосна сабатуюць хлебапастаўкі. Аднак да зрыўшчыкаў хлебапаставак не прымаюцца законныя меры.

Такое-ж становішча наглядаецца і ў іншых раёнах вобласці.

У чым-жа прычына адставання?

Вельмі проста. У многіх раёнах вобласці не вядуць ніякай работы з аднаасобнікамі, не кіруюць хлебапастаўкамі. Упаўнаважаны наркамата загатовак па Мозырскаму раёну тав. Красны вымушан прызнацца: «Аб аднаасобных гаспадарках і аб здачы імі хлеба дзяржаве мы не думалі і гэтай справай не займаліся». Такую матывіроўку можна пачуць ад работнікаў і іншых раёнаў, а тым часам зрываецца выкананне плана хлебапаставак па аднаасобніцкаму сектару.

С. БАЧУРА.

Н. Г. Памялоўскі

(75 ГОД З ДНЯ СМЕРЦІ)

Асновапалажнік соцыялістычнай літаратуры Аляксей Максімавіч Горкі ў сваіх гутарках «О ремесле» вызначыў месца і значэнне творчасці Н. Г. Памялоўскага так.

«Ён першы рашуча ўстаў супроць старой дваранскай царквы, першы рашуча ўказаў літаратарам на неабходнасць вывучыць усіх удзельнікаў жыцця, жабракоў, пажарных, лавачнікаў, брадзяг і іншых».

Гэта характарыстыка амаль поўнасцю раскрывае творчае аблічча таленавітага і суровага рэаліста-пісьменніка Н. Г. Памялоўскага.

Нікалай Герасімавіч Памялоўскі сваю творчую дзейнасць пачаў у складаны перыяд рускай гісторыі. Гэта былі гады, калі царскі ўрад, аслаблены ваенным паражэннем у часе Крымскай кампаніі і запалоханы сялянскімі «бунтамі» супроць памешчыкаў, аказаўся вымушаным адмяніць у 1861 годзе прыгоннае права.

Адмена прыгоннага права не прынесла ніякага палягчэння сялянству; памешчыкі выціскалі апошнія сокі з сялян і ў рэзультаце надзвычайнай беднасці народных мас у краіне развівалася адыходніцтва на фабрыкі і заводы, народ трапляў у новую кабалу да фабрыканта.

У творчасці Памялоўскага з выключнай сілай мастацкага рэалізма вырысоўваецца перад намі Расія 60—70 гадоў, паказваюцца няшчасныя, абяздоленыя людзі, пазбаўленыя ўсякіх палітычных праў.

Асабістае жыццё Памялоўскага было кароткім і цяжкім. Ён нарадзіўся ў 1835 годзе і памёр на 29-м годзе свайго жыцця. За пяцігадовы перыяд сваёй творчай дзейнасці ён стварыў творы велізарнага соцыяльнага і мастацкага значэння.

У сваіх раманах «Мещанское счастье» (1861 г.), «Молотов» (1861 г.) і «Очерки бурсы» (1862—63 гг.) Н. Г. Памялоўскі яркімі і выразнымі фарбамі малюе жыццё і быт разначынцаў, паказвае імкненне чалавека да лепшага жыцця. У яго творах гучыць моцны голас пратэсту супроць рабства і ізуверства тагочаснага жыцця.

Творы Памялоўскага, якія выклікалі жорсткія напады з боку рэакцыйнай крытыкі, з вялікай выразнасцю паказалі чытачу паўнейшае бяспраўе працоўнага народа, бесперапынна падвяргаўшагася ўсялякім прыніжэнням і зневазе з боку правячай вярхушкі.

У раманах «Мещанское счастье» і «Молотов» Памялоўскі выводзіць зборны вобраз разначынца Егора Іванавіча Молатава, жыццё якога прадстаўляе сабой суцэльны клубок бед і нягод.

Кампазіцыйна будуючы свае творы, як сямейную хроніку, пісьменнік дае сцісла паказ мяшчанства з яго ідэаламі сытага і спакойнага жыцця і рэзка выкрывае гэта жыццё. Ён выводзіць цэлую галярэю чыноўнікаў з іх жыццём, заснаваным на пратэкцыі, уладзе грошай, паказвае іх у быту і ў процілегласць абмежаванага жыцця гэтых людзей ён адлюстроўвае новыя працоўныя слаі грамадства, народжаныя соцыяльна-палітычнымі ўмовамі той эпохі.

Сімвалічна паказвае Памялоўскі падзел грамадства ў выглядзе велізарнага дома: верхнія яго паверхі заселены знаццю і барамі, а ніжнія — падвальныя — з вокнамі на праходны двор, адкуль «глядзяць масцеравыя рознага роду: шляпнікі, меднікі, квасавары, столяры, бачары і падобныя людзі». Сваю ўвагу пісьменнік акцэнтуе на жыцці дробных людзей, «плебеяў»—мяшчан, студэнтаў, «беспашпартнай», «адзічэўшай» масы. Памялоўскі дае востра сатырычныя карціны жыцця чыноўніцтва і мяшчанства. Гэта тэма знайшла сваё далейшае развіццё ў творчасці А. Чэхава і М. Горкага.

У раманах «Мещанское счастье» і «Молотов» заключана тая новая дэмакратычная якасць, уласцівая напрамку крытычнага рэалізма, якая потым знайшла сваё далейшае паглыбленне ў наступным найбольш значымым творы — творчай біяграфіі Памялоўскага «Очерки бурсы».

Добра ведаючы жыццё царкоўнага асяроддзя, прайшоўшы лютую школу бурсы, Памялоўскі ў рамане «Очерки бурсы» намаляваў трагічную карціну жыцця і вучэння моладзі ў той час.

Д. І. Пісараў у адным з сваіх артыкулаў «Погибшие и погибающие», параўноўваючы «Очерки бурсы» з «Записками из мертвого дома» Дастаеўскага, гаварыў аб тым, што ў кнізе Памялоўскага мы сустракаем больш маральна лютую абстаноўку, палкам калечачую маладыя душы, чым у кнізе Дастаеўскага.

Кніга «Очерки бурсы» з'яўляецца своеасаблівым аўтабіяграфічным раманам, дзе Памялоўскі вывеў сябе пад імем Карася. Не гледзячы на лютую расправу цэнзуры, у «Очерках бурсы» мы маем выкрываючыя карціны ўсёй сістэмы адукацыі тагочаснай царскай Расіі.

Дзеці ў бурсе падвяргаліся нечалавечым катаванням і выходзілі з яе маральна пакалечанымі, зусім не прыстасаванымі да жыцця, да працы, да барацьбы. У «Очерках бурсы» Памялоўскі вывеў цэлую галярэю «настаўнікаў», якія займаюцца вынаходніцтвам кашмарных метадаў «педагагічнага ўздзеяння», і бурсакоў, якія ў сваёй звярынай злобе да настаўнікаў вымяшчаюць гэтую злобу на ні ў чым непавінных вучнях малодшага ўзросту.

Вось карціна таго, як праходзіла вучоба ў бурсе:

«Галоўная ўласцівасць педагагічнай сістэмы ў бурсе — гэта доўбня. Доўбня, жудасная і мёртвячая. Яна пранікала ў кроў і косці вучня. Прапусціць літару, пераставіць слова лічылася злачынствам. Вучні, седзячы над кнігамі, паўтаралі без канца і без сэнсу: «стыд і срам, стыд і срам, стыд і срам... потым, потым... пасціглі, сціглі, сціглі... стыд і срам... потым пасціглі...» Такая егіпецкая работа прадаўжалася да тых пор, пакуль навекі непарушна не запечатлявалася ў галаве вучня «стыд і срам».

Востра, страсна, з абурэннем абрушваецца Памялоўскі супроць сістэмы навучання, сатырычна высмейваючы носьбітаў такой «педагагічнай рэформы».

Дракі, мордабіцце, бруд і смурод—усё тое, што суправаджала жыццё бурсака, апісана аўтарам рэалістычна, выкрываюча.

«Ставілі каленямі на пакатай дошцы парты, на высоўваючаеся рабро яе, прымушалі ў двух шубах воўчых рабіць да двухсот зямных паклонаў, прыгаварвалі трымаць у паднятай руцэ, не спускаючы яе, цяжкі камень да поўгадзіны і больш (няма чаго казаць, вынаходліва было начальства), жарылі лінейкай па ладоні, білі па шчоках, пасыпалі сечанае цела соллю».

У гэтым творы Памялоўскі, пісьменнік-дэмакрат, голасна, шчыра, праўдзіва, з вялікай сілай соцыяльнага абагульнення загаварыў аб галодных і раздзетых, паўстаў супроць невуцтва, цемры і мракабесся, і тым самым прадстаў перад намі гарачым абаронцам народнай асветы. У гэтым творы мы бачым страсны заклік пісьменніка-дэмакрата супроць таго грамадскага ладу, у якім душыўся, каверкаўся ўсякі благародны пачатак.

У «Очерках бурсы» прадстае перад намі абураючая праўда рускай рэчаіснасці ў парэформены час.

Н. Г. Памялоўскі адзін з першых у рускай літаратуры паказаў зараджэнне і рост капіталістычнага горада. У сваіх раманах «Мещанское счастье» і «Молотов» ён малюе Пецярбург з яго кварталамі, дзе паветра атручана гніеннем і злавоннем, дзе сярод катакомб горада бродзяць людзі, пазбаўленыя сродкаў існавання.

Памялоўскі ў сваёй творчасці не абмяжоўваўся простай канстатацыяй соцыяльнай няроўнасці. Выводзячы ў сваіх творах жабракоў і абяздоленых, ён дае вобразы людзей, жывучых «без працы», «без клопатаў аб надзённым хлебе». Ён ускрывае тыя соцыяльныя прычыны, якія гэтыя няроўнасці парадзілі.

Паказваючы простых людзей — «плебеяў», ён бязлітасна граміў «бар-кулакоў», «нягоднікаў-арыстакрыцішак», смела і прама ўскрываў язвы грамадскага жыцця, бязлітаснымі словамі гаварыў аб прыгнятальніках народа, аб іх дармаедстве і крывадушшы.

Асабліва важным у творчасці Памялоўскага з'яўляецца тое, што пісьменнік паказаў рост пролетарыята і працэс паўперызацыі сялянства. Асноўны герой рамана «Мещанское счастье» — Молатаў, гаворачы аб сваім галодным і халодным існаванні, заяўляе:

«І вышаў з мяне чалавек, парадженне нашага часу, пролетарый, які дабываў надзённы хлеб усемагчымай працай, доўга збіраўшы ўласнасць, і ў адзін неработны год усепажыраючы яе».

Н. Г. Памялоўскі ўпершыню ў рускай літаратуры раскрыў у мастацкай форме соцыяльныя кантрасты грамадства. Сваёй творчасцю ён унёс у рускую літаратуру новы грамадска-палітычны струмень і тым самым вызначыў далейшае развіццё рэалістычнага напрамку рускай мастацкай літаратуры.

Памялоўскі—пісьменнік-дэмакрат—разбіваў сваёй творчасцю каноны дваранскай эстэтыкі, і, парушаючы традыцыйныя рамкі рамана, увёў у літаратуру жанр нарыса, дзе ў кароткай і выразнай форме ставіў надзённыя праблемы сучаснасці.

Далейшае развіццё творчых установак Памялоўскага мы бачым у мастацкай і публіцыстычнай дзейнасці Чэрнышэўскага, Дабралюбава, Успенскага і Караленкі.

Высокую ацэнку далі Памялоўскаму яго сучаснікі і паслядоўнікі, адзначыўшы вялікую сілу яго творчасці, навізну сюжэтаў, яркасць вобразаў і страшную сілу аналіза.

Паэт Плешчэеў у асобе Памялоўскага бачыў «за праўду честного борца», а выдатны крытык-публіцыст Н. Г. Чэрнышэўскі, ацэньваючы жыццёвы шлях Памялоўскага, пісаў: «Я любіў радавацца на сільнейшага з сучасных паэтаў-празаікаў — на Н. Г. Памялоўскага. Гэта быў чалавек гогалеўскай і лермантаўскай сілы. Яго страта — вялікая страта для рускай паэзіі, страшная велізарная страта».

Бытаапісваючы мінулае жыццё, Н. Г. Памялоўскі верыў у творчыя сілы рускага народа. Ненавідзячы ўсё старое, што было створана самадзяржаўна-прыгонніцкім ладам, ён страсна жадаў бачыць чалавека, вызваленага ад рабства і бескультур'я. Змагаючыся за асвету мас, за ўкараненне культуры ў працоўныя слаі народа, ён заклаў першы камень у фундамент народнай асветы, які вырас у эпоху соцыялізма ў чароўны будынак соцыялістычнай культуры.

Мастацкую творчасць Памялоўскага любіць і цэніць совецкі чытач. У яго кнігах ён бачыць карціну змрочнага мінулага. Чытаючы творы Памялоўскага, ён вучыцца разумець і любіць нашу светлую, сонечную сучаснасць.

Аляксей Максімавіч Горкі, указваючы на велізарнае значэнне творчасці Памялоўскага ў нашы дні, гаварыў, што яго кнігі вельмі сучасныя і карысныя «ў краіне, дзе рабочы клас заплаціў патокамі крыві сваёй за сваё права будаваць соцыялістычную культуру».

А. МАСЛОЎСКІ.

ЗЛАЧЫНСТВЫ Ў ШВЕЙНАЙ АРЦЕЛІ

МСЦІСЛАЎЛЬ. (Спец. кар. «Звязды»). Перад намі два акты экспертызы Маскоўскай дзяржаўнай пасрэдкантоpы. Першы акт ад 9 мая 1938 г. сведчыць аб тым, што мсціслаўская швейная арцель «Прагрэс» за зроблены брак пры згатаўленні жаночых бюстгалтэраў павінна выплаціць пакупніку — Масторгу ўцэнку ў суме 760 рублёў. Другі акт такога-ж самага зместу. За прададзеную бракаваную прадукцыю Масторгу апошні ўтрымлівае з арцелі ўцэнку ў суме 578 рублёў.

Здавалася-б, што ўсю матэрыяльную адказнасць за выпуск браку трэба было аднесці за рахунак фактычнага віноўніка—загадчыка вытворчасцю арцелі Лісеенкава. Але Лісеенкава не хоча крыўдзіць старшыня арцелі Сонькін. Усе страты, панесеныя арцеллю па віне бракароба Лісеенкава, пры стараннях Сонькіна аднесена поўнасцю за рахунак арцелі.

У страты арцелі спісваюцца сумы не толькі панесеныя ад выпуску бракаванай прадукцыі, але і за раскрадзеную прадукцыю.

8 сакавіка гэтага года са станцыі Ходасы па накладной № 71205 у горад Хабараўск з арцелі «Прагрэс» быў адпраўлен груз гатовай адзежы ў колькасці 11 скрынак, вагою 741 кілограм. Пры атрыманні грузу ў Хабараўску аказалася, што лік скрынак і іх вага сходзіцца. Аднак, па рахунку ў скрынках нехапае многа рэчаў — на суму каля 300 рублёў.

Падобныя факты неадзінкавы. Амаль кожны раз пры атрыманні грузаў з арцелі «Прагрэс» у іншых гарадах (Валагда, Свердлоўск) заўсёды адзначаюцца факты недахвату тавараў. Усе страты за недахват прадукцыі сістэматычна спісваюцца за кошт арцелі. Праўленне арцелі, узначальваемае Сонькіным, не толькі не стараецца выявіць раскрадальнікаў соцыялістычнай маёмасці, але сваёй бяздзейнасцю яўна замятае сляды злачынстваў.

Нядаўна ў арцель паступіла 64.82 метра сукна, прызначанага спецыяльна для пашыўкі шапак. Загадчык вытворчасцю Лісеенкаў і кладаўшчык Покідаў на шапках зэканомілі якраз на паліто касцюм для старшыні арцелі.

З красавіка праўленне швейнай арцелі вылучыла культрабогнікам таго-ж кладаўшчыка Покідава. Сонькін зараз-жа чамусь выплаціў Покідаву зарплату не з красавіка, а з 1 студзеня.

З года ў год мсціслаўская швейная арцель не выконвае промфінплана і знаходзіцца ў глыбокім прарыве. За 1 паўгоддзе 1938 года арцель выканала промфінплан усяго на 69,2 проц. Апошнія месяцы не прынеслі рэальных зрухаў. Промфінплан у ліпені выканан на 44.5 проц., у жніўні—на 34.

Арцель сістэматычна не выконвае плана па выпуску тавараў шырспажыву.

Ганебнае адставанне арцелі тлумачыцца поўнай бяздзейнасцю і непаваротлівасцю праўлення. Сярод членаў арцелі не разгорнуты соцыялістычнае спаборніцтва і стаханаўскі рух. Адсутнічае ўсякая выхаваўчая работа. У гэтым галоўная віна кладзецца на парторга т. Славіна, які не забяспечыў правядзення палітычна-выхаваўчай работы сярод членаў арцелі. Выкарыстоўваючы бяздзейнасць праўлення, некаторыя члены арцелі, як, напрыклад, Шэйнін, Койданаў, арганізавалі ўласныя швейныя майстэрні на даму. Насельніцтва горада, як правіла, не нясе шыць у арцель, а нясе на дом, асобным членам арцелі.

Аб агіднасцях, якія творацца ў арцелі «Прагрэс», ёсць многа сігналаў у раённых арганізацыях. Але ніхто ім не надае сур'ёзнага значэння.

Гаворачы аб справах мсціслаўскай швейнай арцелі «Прагрэс», трэба адзначыць, што Белкаапромсовет і магілеўскі облшвейпромсаюз не ведаюць сапраўднага становішча спраў ў арцелях сваёй сістэмы.

С. КАЗНАЧЭЕЎ.

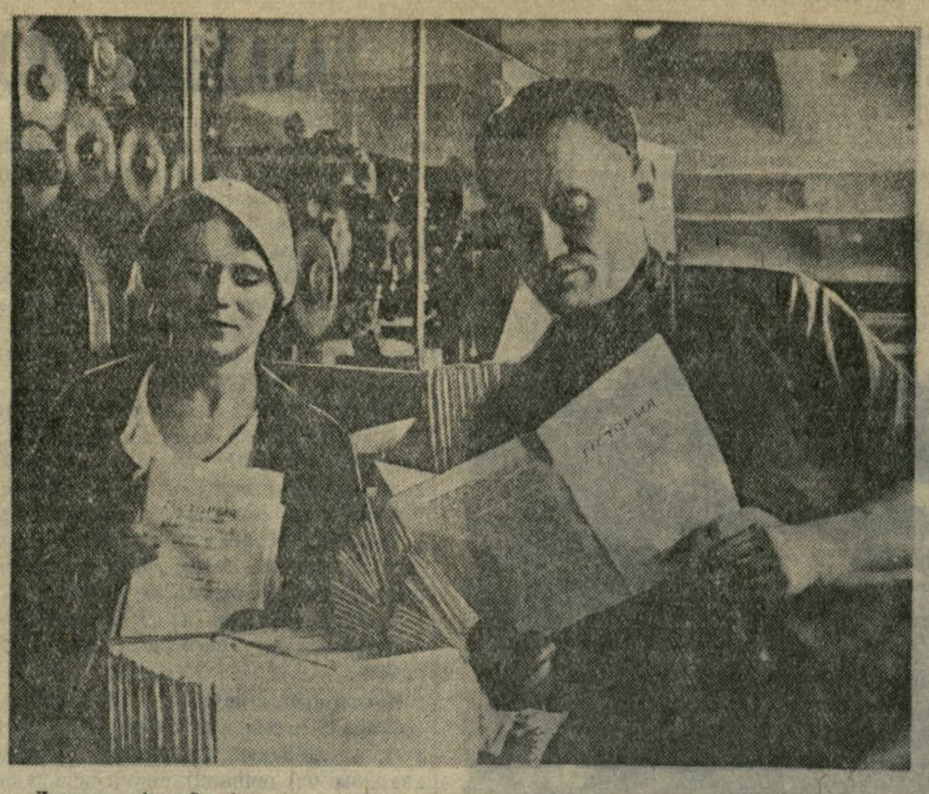

Друкарня імя Сталіна друкуе 150 тысяч падручнікаў Кароткага курса гісторыі ВКП(б) на беларускай мове. НА ЗДЫМКУ: у друкарскім цэху друкарні прыёмшчыца тав. Кучук (злева) і друкар-стаханавец тав. Опенгейм за праверкай аддрукаваных аркушаў.

Фото Л. Мазелева (СФ).

Самураі атрымалі па заслугах

Пісьмо ўдзельнікаў баёў у раёне возера Хасан— былых рабочых гомельскага шклозавода імя Сталіна

Дарагія таварышы, комсамольцы, комсамолкі і несаюзная моладзь шклозавода імя Сталіна. Знаходзячыся ў радах Далёкаўсходняга фронта, мы не можам не падзяліцца з вамі нашай радасцю, і расказаць вам, нашым старым таварышам, аб сваім першым удзеле ў баях за нашу цудоўную радзіму.

Багаты і неабсяжны наш Далёкі Усход. Японскія фашысты даўно пасягаюць на гэтыя нашы багацці. І вось 29 ліпеня самураі рашылі папрабаваць нашы сілы, заняць вышыню Заазёрную. Захватчыкі выбралі гэту вышыню і вышыню Безымянную, як выгадныя стратэгічныя ўчасткі. Вышыня Заазёрная з трох бакоў акружана вадой. З чацвертага боку шлях да вышыні перагароджвае вялікае непраходнае балота. Але самураі забыліся, што яны маюць справу з доблеснай непераможнай Чырвонай Арміяй, кіруемай большэвікамі, якія не прызнаюць ніякіх перашкод. Сіла і магутнасць нашага Совецкага Саюза японскай ваеншчыне была паказана на практыцы.

Мы з гонарам выканалі пастаўленыя перад намі задачы — знішчалі ворага з паветра, бамбілі і засыпалі самураяў з кулямётаў свінцовым дажджом і ў кароткі тэрмін змялі і выгналі іх з совецкай зямлі.

Калі партыя і ўрад патрабуюць, то мы ў любы момант зноў хутка завядзем матоpы і, не шкадуючы сіл і жыцця, будзем абараняць нашы совецкія рубяжы.

Дарагія таварышы! Мацуйце працоўную дысцыпліну, умацоўвайце Асоавіяхім, уступайце ў члены аэраклуба, які вырасціў і выхаваў нас.

Дарагія таварышы! За нашы граніцы будзьце спакойны — яны непрыступны.

З комсамольскім прывітаннем:

Вашы таварышы — удзельнікі баёў ля возера Хасан.

І. К. ЧЭРНЯК, Е. Д. КАТЛЯРОЎ.

Комсамольцы шклозавода, атрымаўшы гэта пісьмо, рыхтуюць адказнае пісьмо сваім слаўным таварышам-далёкаўсходнікам.

ПЕРШЫЯ ДНІ ВУЧОБЫ МАЛАДЫХ БАЙЦОЎ

У часць, дзе камісарам тав. Варанцоў, прыбыло новае папаўненне. З маладымі байцамі пачата баявая і палітычная вучоба. Раўеснікі Кастрычніка, палкія патрыёты соцыялістычнай радзімы, з вялікім энтузіязмам узяліся за авалоданне ваеннай справай.

— Жадаю стаць малодшым камандзірам-кулямётчыкам, — заявіў малады баец тав. Тарасаў — Я даўно аб гэтым мару. Тав. Тарасаў член ВЛКСМ прынят у кандыдаты ВКП(б).

Аб жаданні стаць малодшымі камандзірамі заявілі байцы тт. Алексееў Дамарэк, Быкаў, Рыбнікаў, Лобчыцаў і інш. Чырвонаармейцы тт. Сухачоў і Волкаў узялі на сябе абавязацельства, вучыцца толькі на выдатна і рыхтавацца да паступлення ў ваенную школу.

Для маладых байцоў дэманстраваліся кінокарціны — «Апошняя ноч», «Комсамольцы» і інш., былі наладжаны даклады аб міжнародным становішчы. У бліжэйшыя дні з байцамі будуць праведзены заняткі на тэму аб выніках работы ІІ Сесіі Вярхоўнага Совета СССР і гутаркі аб гераічных дзеяннях далёкаўсходнікаў у баях ля возера Хасан.

Палітрук Л. КАВАЛЕНКА.

НА МЕСЦА ЗАГІНУЎШАГА БРАТА

ОРША. Пры выкананні асобага ўрадавага задання па абароне соцыялістычнай радзімы гераічна загінуў ордэнаносец тав. Карсуноў Іван Іванавіч.

Атрымаўшы паведамленне аб гераічна загінуўшым сваім старэйшым сыне, бацька яго — калгаснік сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоныя ўсходы», Панізоўскага сельсовета — Карсуноў Іван Канстанцінавіч адразу-ж звярнуўся з просьбаю да наркома абароны таварыша Варашылава аб дазволе паслаць на месца загінуўшага сына Івана свайго малодшага сына — Цімафея, які зараз вучыцца ў Панізоўскай сярэдняй школе.

Нарком абароны таварыш Варашылаў просьбу адданага патрыёта радзімы Карсунова задаволіў.

17 кастрычніка аршанскі райваенкамат накіроўвае Цімафея Іванавіча Карсунова ў часць, дзе служыў яго старэйшы брат Іван.

КАНЦЭРТЫ БАДРЫДЗЕ Ў МЕНСКУ

Канцэрты саліста Дзяржаўнага ордэна Леніна Акадэмічнага Вялікага тэатра Саюза ССР Бадрыдзе пры ўдзеле дацэнтаў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі М. З. Арлова (віяланчэль) і А. К. Клумава (фартэпіяна) безумоўна належыць да ліку лепшых канцэртаў, арганізаваных дзяржаўнай філармоніяй БССР. Спявак Бадрыдзе ўладае добрым лірычным тэнарам з мяккім прыгожым тэмбрам і добрай вакальнай тэхнікай.

Адным з буйнейшых дастоінстваў праграмы, выкананай тав. Бадрыдзе, з'яўляецца ўключэнне выдатных твораў грузінскіх кампазітараў Аракішвілі, Мурадэлі, Паліашвілі і іншых дасканалых народных грузінскіх песень. Гэтыя творы лепш ўсяго ўдаліся выканаўцу. Прысутнічаўшыя на канцэрце з найвялікшым задавальненнем праслухалі выдатнае выкананне «Песні селяніна» з оперы Шота Руставелі грузінскага кампазітара Аракішвілі, жартоўных грузінскіх песень, чароўнай «Сулiко» і т. д. Удала была перададзена арыя Дуброўскага з оперы «Дуброўскі». «Песенка Герцага» з оперы «Рыгалета» (муз. Вердзі) паказала дасканалае дыханне і выразлівасць спевака; можна не згадзіцца ў выкананні «песенкі» з утрыраванай падачай заключнай фразы: «изменяю я».

Менш нас задавальняе «Песня індыйскага госця» з оперы «Садко» Рымскага-Корсакава. «Песня» павінна інтэрпрэтыравацца так, каб на слухача павеяла гарачым сонцам Індыі; гэтага, на жаль, не было. Нельга не адзначыць раду пагрэшнасцей тэхнічнага парадку ў выкананні гэтага-ж твору (некаторая недакладнасць інтанацыі, не зусім правільнае захаванне храматычных ходаў).

Наогул. тав. Бадрыдзе выканаў праграму добра, што ўпаўне заслужана яму пацвердзілі гарачыя апладысменты з глядзельнага зала.

Удзельнічаўшыя ў гэтым-жа канцэрце дацэнты кансерваторыі М. Арлоў і А. Клумаў добра дапоўнілі гэты ўдачны канцэрт.

Віяланчэліст Арлоў уладае вельмі прыгожым, сочным гукам і вялікай свабодай ігры. Хочацца ўказаць на мясцамі не зусім чыстыя інтанацыі. Найбольш удала быў сыгран «Грузінскі танец» совецкага армянскага кампазітара Айвазянг і «Імправізацыя» Гедыке.

Выкананне таленавітага музыканта піяніста Клумава захапляе сваёй мэтаімкнёнасцю. Шопэн у інтэрпрэтацыі Клумава не салонны кампазітар, якім яго прабуюць інтэрпрэтыраваць сваёй сантыментальнасцю заходнееўрапейскія піяністы і, на жаль, некаторыя нашы (Брушкоў) ён вялікі рамантык. Уся творчасць якога прасякнута глыбокім лірызмам.

Акампанімент на рэцэнзіруемым канцэрце быў далёка не на належнай вышыні. Піяніст Пагрэбаў, акампаніруючы салісту Вялікага тэатра Бадрыдзе, выконваў партыю фартэпіяна досыць груба, мясцамі неахайна. Піяністка, якая акампаніравала віяланчэлісту Арлову, выконвала сваю партыю рытмічна няроўна і бясцветна.

Усялякавай пахвалы заслугоўвае тое, што філармонія ўключае ў цыкл камерных канцэртаў высокакваліфікаваных выканаўцаў Менска.

Неабходна адзначыць, што дырэкцыя філармоніі палепшае справу арганізацыі і правядзення канцэртаў, але гэтага недастаткова. Неабходна набыць добры канцэртны раяль, бо нельга псаваць нервы выканаўцу — піяністу, даючы яму іграць на драбезжачым, ненастроеным інструменце.

І яшчэ адна дэталь, на якую трэба звярнуць сур'ёзную ўвагу — памылкі ў афішах. Напрыклад, у афішы канцэрта ад 14 кастрычніка ўказалі прозвішча кампазітара «Мосна» замест «Масна», «Поліешвілі» замест «Паліашвілі», або такая фраза, як: «Леўко з оперы «Майская ноч», замест «арыя Леўко з оперы «Майская ноч» і т. д. Трэба выдаваць праграмы для канцэртаў.

Будзем спадзявацца, што ўказаныя недахопы будуць у бліжэйшым будучым знішчаны. Мы будзем мець такое-ж задаволенне ад арганізацыі канцэрта, якое мы мелі ад праграмы і выканаўцаў у канцэрце ад 14 кастрычніка.

І. Г. НІСНЕВІЧ.

ПАЧАТАК СЕЗОНА Ў ОПЕРНЫМ ТЭАТРЫ

Сёння операй Рымскага-Корсакава «Царская нявеста» пачынае свой асенне-зімовы сезон Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балета. Грамадскасць Менска і ўсёй Беларусі з нецярпеннем чакала, калі буйнейшы мастацкі калектыў БССР, пасля даволі доўгага перарыву, пачне сваю работу. З сёнешняга дня ў памяшканні Яўрэйскага тэатра беларускі глядач будзе мець магчымасць убачыць лепшыя творы класічнага опернага мастацтва на беларускай сцэне.

«Царская нявеста» — адзін з лепшых твораў класіка рускай і сусветнай музыкальнай культуры Рымскага-Корсакава. Опера пастаўлена галоўным рэжысёрам Беларускага тэатра оперы і балета В. Р. Рапапортам, пастаноўшчыкам гэтай-жа оперы ў Дзяржаўным Вялікім ордэна Леніна Акадэмічным тэатры Саюза ССР. Дырыжор оперы — ордэнаносец Н. Т. Грубін; мастацкае афармленне — мастака Нікалаева. У оперы заняты мацнейшыя сілы салістаў беларускай оперы.

20 кастрычніка будзе паказан балет «Лебядзінае возера» кампазітара Чайкоўскага. Спектакль ставіць балетмайстар Мулер, дырыжыруе малады, таленавіты дырыжор, удзельнік усесаюзнага конкурса дырыжораў — Ратнер; мастацкае афармленне — Матруніна.

У бліжэйшым часе будуць паказаны 2 новыя оперы: «Русалка» Даргамыжскага і «Чыо-Чыо-сан» Пучыні. Аднаўляюцца 4 спектаклі з рэпертуара мінулага года: «Ціхі Дон» Дзержынскага, «Тоска» Пучыні, «Рыгалето» Вердзі і «Марная перасцярога» Гертэля.

СПАБОРНІЦТВА АСОАВІЯХІМАЎЦАЎ КІЕВА І МЕНСКА

Адбыўся сход актыва менскай гарадской арганізацыі Асоавіяхіма, прысвечаны разгортванню соцыялістычнага спаборніцтва на лепшую пастаноўку масавай абароннай работы. На сходзе быў заслухан даклад аб стане абароннай работы ў пярвічных арганізацыях Менска і паведамленне аб тым, што асоавіяхімаўцы сталіцы Совецкай Украіны Кіева выклікалі на соцыялістычнае спаборніцтва асоавіяхімаўцаў сталіцы БССР Менска на лепшую пастаноўку абароннай работы.

Сход актыва прыняў выклік асоавіяхімаўцаў Кіева і зацвердзіў умовы соцыялістычнага спаборніцтва. Выступаўшыя ў спрэчках актывісты ўзялі на сябе рад канкрэтных абавязацельстваў па ўмацаванню абароннай работы.

У заключэнне схода з прамовай выступіў прадстаўнік Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма СССР тав. Егорушкін.

АБЛАСНЫЯ КУРСЫ СТАРШЫНЬ СЕЛЬСОВЕТАЎ

У Барысаве пачалі працаваць абласныя трохмесячныя курсы старшынь сельсоветаў. На курсах навучаецца 75 чалавек. У праграме заняткаў — гісторыя ВКП(б), Сталінская Канстытуцыя, гісторыя народаў СССР, руская і беларуская мовы.

Для курсаў падабраны кваліфікаваныя выкладчыкі.

Студэнты-выдатнікі V курса хіміка-тэхналагічнага факультэта Політэхнічнага інстытута тт. З. А. Пятроўская (злева) і Б. Е. Сімаhоўская на практычных занятках у фізіка-хімічнай лабараторыі. Фото С. Грына.

КАНФЕРЭНЦЫЯ ПСІХІЯТРАЎ І НЕЎРАПАТОЛАГАЎ

На працягу некалькіх дзён у БССР знаходзіўся прыбыўшы з Масквы заслужаны дзеяч навукі прафесар Гіляроўскі. Ён азнаёміўся з работай псіхіятрычнай больніцы ў Магілеве і псіхіятрычнай клінікі ў Менску і аказаў кансультацыйную дапамогу.

У лютым 1939 г. у Менску склікаецца Усебеларуская канферэнцыя псіхіятраў і неўрапатолагаў. У павестку дня ўключаны праблемы дыягностыкі душэўных і нервных захворванняў, праблемы тэрапіі і арганізацыйныя пытанні.

Для падрыхтоўкі канферэнцыі створан оргкамітэт пад старшынствам праф. Маркава.

НОВЫЯ КЛУБЫ

ГОМЕЛЬ. На будаўніцтва новых калгасных клубаў па вобласці ў гэтым годзе затрачваецца звыш мільёна рублёў. У многіх калгасах будаўніцтва клубаў ужо закончана, яны адкрыюцца ў дні святкавання XXI гадавіны Вялікага Кастрычніка. У калгасах Чачэрскага раёна заканчваецца будаўніцтва 9 клубаў. 8 клубаў будуць адкрыты ў Карманскім раёне, 5—у Рэчыцкім.

АД РЭДАКЦЫІ

5 жніўня 1937 года ў газеце «Звязда» была змешчана карэспандэнцыя тав. Мачальскага аб работніках упраўлення Дома Ўрада. У гэтай карэспандэнцыі абвінавачваўся начальнік снабжэння Ўпраўлення Дома Ўрада В. М. Вінаградаў у тым, што ён сын памешчыка, займаўся раскрадваннем дзяржаўнай маёмасці.

КПК ЦК ВКП(б), разглядаючы справу тав. Вінаградава, знайшла ўсе вышэйпаданыя абвінавачанні беспадстаўнымі і аднавіла яго ў радах ВКП(б).

ДЗЕННІК

Лекцыя на тэму: Аб рабоце Леніна «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць соцыял-дэмакратаў» адбудзецца 18 кастрычніка ў 7 гадзін вечара ў Доме партактыва (вялікая зала).

Уваход па пастаянных пропусках.

Інструкцыйны даклад для прапагандыстаў, агітатараў і бяседчыкаў Варашылаўскага раёна гор. Менска аб XXI гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі адбудзецца 19 кастрычніка ў 6 гадзін вечара ў памяшканні Дома партактыва (вялікая зала).

АД ЧАШНІЦКАГА РК КП(б)Б

Украдзены партыйны білет за № 0875605, выданы Лепельскім акругкомам КП(б)Б на імя Кіркіжа Данілы Аляксеевіча, лічыць несапраўдным.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т ЛЕБЕДЗЕЎ

Кінотэатр «Чырвоная зорка» «ДРУЗЬЯ»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал» ЗАНГЕЗУР

Кінотэатр «Спартак» ЧАЛАВЕК З РЭСТАРАНА

Дзіцячы кінотэатр ПРАФЕСАР МАМЛОК

Кінотэатр «Навіны дня»
1. Журнал Маскоўскай студыі кінохронікі № 44.
2. XX год ВЛКСМ.
3. Совецкі Карачай (кінонарыс).

РАДЫЕКАМІТЭТУ ПРЫ СНК БССР
патрэбны пакоі (ЧАСОВА).
Звяртацца: РЭВОЛЮЦЫЙНАЯ 3, РАДЫЕКАМІТЭТ, КІРАЎНІЦТВА СПРАВАМІ, ТЭЛЕФОН 25-169.

МЕНГАЛОЎУНІВЕРМАГУ (Совецкая, 43)
патрэбны
РАБОЧЫЯ ДЛЯ СКЛАДА, НЕКВАЛІФІКАВАНЫЯ РАБОЧЫЯ І ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ
Звяртацца ў аддзел кадраў (3 паверх).

БЕЛАРУСКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА
(Памяшк. яўрэйскага тэатра)
17 кастрычніка АДКРЫЦЦЁ СЕЗОНА
ПРЭМ'ЕРА
ЦАРСКАЯ НЯВЕСТА
Пачатак у 8 гадзін вечара.
Каса з 12 да 2 гадзін і з 5 гадзін вечара.
Абанемент № 1.

ВУЧЭБНЫ КАМБІНАТ БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ „СОЮЗОРГУЧЕТ"
абвяшчае НАБОР КУРСАНТАЎ
НА 6-МЕСЯЧНЫЯ КУРСЫ
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ БУХГАЛТАРОЎ ДЛЯ СІСТЭМЫ НАРКАМ. МЯСЦПРОМА.
На курсы прымаюцца асобы, якія маюць стаж бухгалтарскай работы па падвойнай сістэме не ніжэй 2-х год і асвету не ніжэй 7 класаў.
СТЫПЕНДЫЯ 175—225 рублёў у месяц (у залежнасці ад паспяховасці) і 40 руб. у месяц кватэрных.
Паступаючыя павінны прадставіць наступныя дакументы: пасведчанне аб адукацыі, метрычны выпіс, даведкі — аб стане здароўя, аб працоўным стажы ў галіне рахункаводства і аб вызваленні з апошняга месца працы, аўтабіяграфію, дзве фотакарткі, а таксама паштовых марак на 40 капеек для адказу.
ПРЫЕМ ЗАЯЎ да 3 лістапада г. г.
ІСПЫТЫ ПРАВОДЗЯЦЦА ПА НАСТУПНЫХ ПРАДМЕТАХ: белмове, матэматыцы, палітграмаце і ўчоту. Яўка на іспыты—па выкліку камбіната.
Праезд на іспыты камбінатам не аплачваецца.
Даведкі можна атрымаць з 11 да 2-х гадзін дня.
ЗАЯВЫ З ДАКУМЕНТАМІ пасылаць па адрасу: г. Менск, РЭВОЛЮЦЫЙНАЯ, 3. НАВУЧАЛЬНАМУ КАМБІНАТУ «СОЮЗОРГУЧЕТ».
ДЫРЭКЦЫЯ.

ДА ЎВАГІ калгасаў, соўгасаў, гужтранспартных арганізацый, калгаснікаў і аднаасобнікаў.
КОНСКІ ВОЛАС - ВЕЛЬМІ КАШТОЎНАЯ СЫРАВІНА для прамысловасці і экспарта.
СТРЫЖЫЦЕ ХВОСТ І ГРЫВУ Ў КОНЕЙ.
СТРЫЖКУ РАБІЦЕ ТОЛЬКІ АДЗІН РАЗ У ГОД — ВОСЕННЮ. УВЕСЬ САБРАНЫ ВОЛАС ПРАДАВАЙЦЕ ПА ЎСТАНОЎЛЕНЫХ ЦЭНАХ САЮЗЗАГОТСКУР ПРАЗ ЯГО ЗАГАТОЎЧЫЯ ПУНКТЫ, ВОЕНСКІЯ ПЛЯЦОЎКІ, ЛАРКІ, РАЗ'ЯЗДНЫХ АГЕНТАЎ, А ТАКСАМА СЕЛЬПО і саюззуціль.
ЗАБАРАНЯЕЦЦА СТРЫЖКА ВАЛАСОЎ У КОНЕЙ, ХВОРЫХ ЗАРАЗНЫМІ ХВАРОБАМІ І Ў ГАСПАДАРКАХ, НЕБЛАГАПАЛУЧНЫХ ПА ЗАРАЗНЫХ ХВАРОБАХ КОНЕЙ, А ТАКСАМА Ў КОНЕЙ МАЛАДЗЕЙ ТРОХ ГОД.
ЯК ПРАВІЛЬНА РОБІЦЦА стрыжка.

ВЫРАБЫ З КОНСКАГА ВОЛАСА
У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ па тэл. № 25-384

20 кастрычніка г.г. у гор. БАБРУЙСКУ АДКРЫВАЕЦЦА
III ПЛЕНУМ ЦК САЮЗА РАБОТНІКАЎ ПАЧАТКОВАЙ і СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ БССР
ПАРАДАК ДНЯ:
1. АБ ВЫНІКАХ VII ПЛЕНУМА ВЦСПС.
Дакладчык—старшыня ЦК саюза тав. Курганскі.
2. АБ ВЫНІКАХ АТЭСТАЦЫІ НАСТАЎНІКАЎ БССР.
Дакладчык—нарком асветы БССР тав. Уралава.
3. АБ ЗАЦВЕРДЖАННІ ІНСПЕКТАРАЎ ПРАЦЫ ЦК САЮЗА.
ПЛЕНУМ АДКРЫВАЕЦЦА Ў БАБРУЙСКІМ ДОМЕ АСВЕТЫ (РОГ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ І ГОГАЛЕЎСКАЙ, 115/17) РОЎНА Ў 7 ГАДЗІН ВЕЧАРА.
РЭГІСТРАЦЫЯ ДЭЛЕГАТАЎ У ДОМЕ АСВЕТЫ.
ПРЭЗІДЫУМ ЦК САЮЗА.

Згодна пастановы СНК СССР ад 6 кастрычніка г. г. ЗА № 1076,
БЕЛАРУСКАЕ РЭСПУБЛІКАНСКАЕ БЮРО БУХГАЛТАРСКАЙ ЭКСПЕРТЫЗЫ пры НКЮ БССР
ЛІКВІДУЕЦЦА.
З ПРЭТЭНЗІЯМІ ЗВЯРТАЦЦА Ў ЛІКВІДКОМ ПА АДРАСУ: Менск, Рэвалюцыйная, 3, да 1 лістапада 1938 г.
Пасля паказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі ПРЫМАЦЦА НЕ БУДУЦЬ.
ЛІКВІДКОМ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-852; намесніка рэдактара — 25-188; сакратарыята — 20-830; АДДЗЕЛАЎ: партыйнага — 21-353; совецкага будаўніцтва і гандлю — 22-412; прамысловага — 21-356; сельскагаспадарчага — 21-846; літаратуры, мастацтва, навукі і асветы—23-955; міжнароднай і замежнай інфармацыі — 25-189; аддзел пісем — 20-444, 21-399, 21-885; ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-558; заг. выдавецтва — 21-358; аб'яў — 25-384.

Уп. Галоўлібела № Т—5752. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К—ль., М., Ш.